

Številka 12, december 2014

NOV ŠPITAL

Interno glasilo Splošne bolnišnice Slovenj Gradec

Digitalni mamograf

Rušimo, gradimo, obnavljamo, rekonstruiramo

*Obraz bolnišnice:
Prim. Cirila Slemenik Pušnik, dr. med.*

Iz vsebine

- UVODNIK** 2 • Nagovor direktorja
3 • Spoštovani člani delovnega kolektiva Splošne bolnišnice Slovenj Gradec
- V ŽARIŠČU** 4 • Digitalni mamograf
- PREMIKI** 5 • Rušimo, gradimo, obnavljamo, rekonstruiramo
7 • Priprava dokumentacije za primopredajo objektov pediatrije, povezovalnega hodnika in vratarnice in predstavitev članov tima
- DOBRA PRAKSA** 10 • 10. Kovitin akademski ples
- OBRAZ BOLNIŠNICE** 11 • Prim. Cirila Slemenik Pušnik, dr. med.
- NAŠIM ZAPOSLENIM** 15 • Boljše šepati v pravo smer, kot teči v napačno!
15 • Milan Razdevšek, 90-letnik, čestitamo!
16 • Prihodi in odhodi od 1. 10. 2014 do 1. 12. 2014
17 • Drugi del protistrupa - miganje
18 • IN MEMORIAM
»Špitalski projektant« Zvonko Gorečan, univ. dipl. inž. arh.
19 • IN MEMORIAM
V zahvalo in slovo - arhitekt Zvonko Gorečan
19 • Duhovniki na obisku
20 • Svečana podelitev certifikata Družini prijazna organizacija
20 • »Ohranjamo to, kar ste vi začeli«
21 • Tečaj temeljnih postopkov oživljanja in avtomatska zunanja defibrilacija
22 • 60 let transfuzijske dejavnosti v Splošni bolnišnici Slovenj Gradec
23 • Poklon ljudem, ki pomagajo ljudem
23 • Obisk skavtov v Splošni bolnišnici Slovenj Gradec
23 • Novoletna zabava zaposlenih SBSG
- RAZVEDRILO** 25 • Razstava Natalije Plesnik - Nataše
26 • Zora Dolinšek: Moje notranje podobe
26 • Karikature Aba

Nagovor direktorja

BESEDILO: JANEZ LAVRE, DR. MED.

Foto: Janez Platiše

Spoštovani sodelavke in sodelavci,

iskreno se vam zahvaljujem za ves trud, ki ste ga vložili v naše delo, in skrb za strokovno in varno obravnavo naših pacientov. Hitro je minilo težko, naporno in nepredvidljivo leto. Res pa je tudi, da moramo biti na dosežene rezultate upravičeno ponosni. Veliko smo dosegli, tako za naše paciente kot za nas same.

Na naslovnici: novoletni motiv

Še enkrat smo dokazali, da imamo argumente, pogum in odločnost.

Urgentni center, prenovljen otroški oddelek in heliport imajo uporabna dovoljenja, čakamo samo še na razpis za opremo, kar se bo realiziralo v naslednjem letu. Delovati pričenjajo novi mamograf, CT in endoskopski ultrazvok. Naša bolnišnica je pridobila osnovni certifikat Družini prijazna organizacija.

Pred nami je še zadnji korak velike investicije, ki se je začela leta 2010, tj. nov kirurški blok. Verjamem, da bomo s skupnimi prizadevanji utemeljili tudi potrebo po tej investiciji in jo v letu, ki je pred vrati, tudi začeli.

Pomemben napor pa bomo v letu 2015 vsi vložili v akreditacijo kakovostne in varne obravnave pacientov JCI. To je naša zaveza in obveza.

V prihajajočih prazničnih dneh vam želim veliko osebne sreče in prijetnih trenutkov v krogu najbližjih, v letu 2015 pa veliko poguma, dobre volje in vedrega pogleda.

Spoštovani člani delovnega kolektiva Splošne bolnišnice Slovenj Gradec

BESEDILO: NIKO R. KOLAR, PREDSEDNIK SVETA ZAVODA SB SG

Spet je leto naokrog ... In ponovno sem, kot predsednik Sveta javnega zavoda Splošne bolnišnice Slovenj Gradec, dobil priložnost, da za NOVI ŠPITAL zapišem nekaj besed, nekaj svojih spoznanj, ki sem si jih ustvaril skozi dvanajst mesecev letošnjega leta. Predvsem tistih, ki bodo vam, spoštovani članice in člani delovnega kolektiva SB SG, poskušala približati vso zahtevnost in odgovornost, ki jo imamo člani Sveta javnega zavoda SB SG. V letu 2014 smo opravili šest rednih sej in eno izredno! To sicer neobičajno veliko število sej pomeni, da smo se kot organ upravljanja dobro zavedali svojih pristojnosti. Ničesar nismo prepuščali naključjem, obratno, z vso pozornostjo smo sledili tistim rešitvam in ukrepom, ki so najbolj koristili SB SG in so v skladu z interesi ustanovitelja, v nadaljevanju Vlade RS.

V mesecu marcu smo člani sveta na prvi redni letošnji seji obravnavali 385 strani obsežno gradivo, vezano na strokovno in letno poročilo SB SG za leto 2013. Zavedamo se, da je bilo za vse zdravstvene delavce težko in naporno leto. S strani Vlade RS so bili sprejeti nevhvaležni varčevalni ukrepi, ki so bili za uresničevanje in uspešno realizacijo zahtevni in utrujajoči, predvsem za poslovodstvo SB SG s pomočnico direktorja Branko Verdnik Golob, dr. med., in direktorjem Janezom Lavretom, dr. med., na čelu (finančno uravnoteženje poslovanja, kadrovska racionalizacija, strokovno usklajevanje s predstojniki oddelkov, dogovarjanja s sindikalnimi organizacijami v SB, stiki z javnostmi itd.). Še pred tem je pravo osvežitve v SB SG prinesla zdaj že bivša predsednica Vlade RS Alenka Bratušek, ki je zagotovila ustrezno spremljanje investicije C + C2 z obljubo, da bo do septembra letos denar za dograditev urgence zagotovljen. Tako je tudi bilo! Gradbeno delo so zaključena. Tehnični pregledi opravljeni, uporabno dovoljenje izdano. Velika zasluga in zahvala velja svetovalnemu inženiringu SIRD z Raven na Koroškem, predvsem Vladu Hrnčiču, univ. dipl. inž., gospodu Janezu Lavretu, dr. med., in gospe Suzani Dolar, univ.

dipl. ekon., iz Splošne bolnišnice SG. Prav v tem času, ko pišem ta zapis, vam, spoštovani člani delovnega kolektiva, zagotavljam, da se zaključuje zahtevna razpisna usklajevanja na Ministrstvu za zdravje za javno naročilo za opremo (skupaj s petimi urgentnimi centri SB v Sloveniji). V pričakovanju, da bo vse normalno, predvidevamo otvoritev urgentnega centra v mesecu juniju 2015.

Spoštovani bralci NOVEGA ŠPITALA in člani delovnega kolektiva SB SG, ob tej priložnosti ne morem spregledati nekaterih negativnih in obenem tudi pozitivnih dogodkov, ki so spremljali naše člane sveta zavoda skozi nekaj letošnjih sej ... Najprej naj omenim nepričakovan odstop pomočnice direktorja Branke Verdnik Golob, dr. med. (zamenjal jo je Mariusz Kosi, dr. med.). Zatem sprejete finančne načrta za leto 2014 z zelo hudimi finančnimi obremenitvami poračunov prvega in drugega obroka 3/4 plačnih nesorazmerij. Pa kljub temu pozitivna odločitev članov sveta, da se v letu 2014 izpeljejo postopki za nakup novega digitalnega mamografa (219.500,00 EUR z DDV). V tem času smo se seznanili s presenetljivim podatkom, da je bilo v SB SG opravljenih že 1000 operacij predbelih. Ta nevsakdanji in hvalevredni rezultat bariatrične kirurgije, ki se izvaja v zadnjem desetletju, je prav gotovo plod vztrajnega in uspešnega dela tima kirurgov pod vodstvom doktorja Braneta Breznikarja. Hkrati pa so člani sveta doživljali precej neljube zaplete pri soglasjih za delo preko polnega delovnega časa (tema izredne seje sveta zavoda 22. maja 2014). Po mukotrpnih usklajevanjih (predstojniki oddelkov, sindikati SB in poslovodstvo) veljajo kompromisne rešitve do izteka letošnjega leta. Med drugim so člani sveta pred prihajajočim poletjem od poslovodstva SB SG zahtevali, da izdela program znižanja prostih ur (opravljene in neplačane ure). Nevzdržno namreč je, da je bilo na dan 31. 5. 2014 23.471 prostih ur zaposlenih zdravstvenih delavcev v SB SG. Program je narejen. Zagotavlja, da bo postopno odpravil dodatna povišanja prostih ur z boljšo organizacijo dela na oddelkih in enotah

v naslednjih dveh letih (do 2016). V jesenskem času so bili člani sveta seznanjeni s polletnim finančnim poslovanjem, ki je pomenilo uspešno zmanjšanje predvidene izgube (v primerjavi z letom 2013). Ocenjevali so realizacijo programa dela v devetih mesecih, ki je bil v celoti in nekaj čez realiziran tudi z vašo pomočjo, članice in člani delovnega kolektiva SB SG. Navkljub neuspešni arbitraži z ZZS in nekaterim neplačanim opravljenim storitvam si SB SG ne more in ne sme privoščiti večjega podaljševanja čakalnih dob (preiskave z magnetno resonanco, operacije žil, operacije čezmerne debelosti itd.).

Kot član sveta zavoda, ki me je za mandatno dobo 4 let (2013-2017) imenovala Vlada Republike Slovenije, lahko tudi v imenu preostalih članov sveta poudarim, da smo zelo zadovoljni, ker so letošnje predčasne državnozbornske volitve končno stabilizirale kadrovske zadrege v posameznih ministrstvih RS. Pridobili smo novo ministrico za zdravje, gospo Milojko Kolar Celarc. Verjamem, da nam bo v prihodnje zaradi tega veliko lažje. Za SB SG je pomemben tudi sklep članov sveta, da se sprožijo vsi ustrezni postopki za zaposlenih zdravstvenih delavcev v SB SG. Program je narejen. Zagotavlja, da bo postopno odpravil dodatna povišanja prostih ur z boljšo organizacijo dela na oddelkih in enotah

Istočasno so člani sveta podprli prizadevanja MO SG, da bi na lokaciji SB SG prišlo do izgradnje garažne hiše na prostem. Stavbna pravica je podana, zdaj pa je odvisno od investitorja. Letošnje leto je 10-letnico delovanja praznovale Center za zdravljenje Fabryjeve bolezni v slovenjegraški bolnišnici. Vsa priznanja zaslužijo prim. dr. Bojan Vujkovic in njegovi sodelavci. Čestitam! Podobno želim izreči srečno popotnico novoustanovljenemu Centru za zdravje na daljavo koroške regije (center CEZAR), ki uvaja storitve telemedicinskega spremljanja bolnikov s sladkorno boleznijo in bolnikov s srčnim popuščanjem na Koroškem, s sedežem v SB SG. Partnerja sta SB SG in ZD Ravne na Koroškem. Omeniti še moram neljub »primer« pacientke Nevenke Hofer, ki je odmeval po oddaji Tednik na TV Slovenija. Člani sveta smo bili seznanjeni s podrobnostmi in verjamemo, da je bil interni nadzor v SB SG opravljen v skladu s strokovno doktrino, ki bo odpravila vse nesporazume ... Če se še enkrat ozrem na iztekajoče leto 2014, moram priznati, da je bilo zares zahtevno, pestro, v medsebojnih odnosih nekam nenavadno, za nadaljnji investicijski in vsesplošni razvoj SB SG pa kar obetajoče.

Čenjeni delavke in delavci SB SG, v prihajajočem letu 2015 vam želim obilo zdravja, uspehu in osebne sreče.

Digitalni mamograf

BESEDILO: MAG. SIMONA LAVRE, DR. MED.

“Digitalni mamografski aparat pomeni pomembno pridobitev za naše bolnice.”

Na Oddelku za radiologijo smo 22. 12. 2014 pričeli poskusno uporabljati nov digitalni mamografski aparat Mammomat Inspiration proizvajalca Siemens.

Do sedaj smo mamografska slikanja opravljali na osemnajst let starem klasičnem mamografskem aparatu. Zaradi pogostih okvar in dotrajnosti razvijalnega stroja za mamografije ter mamografskega aparata je bilo izredno težko zagotavljati vsaj minimalno sprejemljivo kakovost mamografskih slik, zato smo si že več let prizadevali za zamenjavo aparata z novim, sodobnim, digitalnim aparatom v skladu z evropskimi priporočili. Mamografski aparat je bil na našem oddelku edini aparat, ki ni bil digitaliziran, zato posnetki niso bili dostopni v elektronskem arhivu. Bili smo ena zadnjih bolnišnic, ki je mamografska slikanja opravljala na klasičnem aparatu.

Nakup digitalnega mamografa je bil odobren na svetu zavoda 6. 3. 2014, razpisni postopki so stekli v maju

2014, razpis je bil objavljen 22. 5. 2014 in zaključen 23. 9. 2014. Gradbena dela z obnovo prostora za mamografski aparat in pripravo prostora za odčitavanje so se pričela 15. 11. 2014.

Učenje z aparatom je potekalo 15.-17. 12. 2014, do konca leta je predvideno poskusno obratovanje aparata, dokončna primopredaja aparata, opreme in prostorov pa se načrtuje januarja 2015.

Digitalni mamografski aparat pomeni pomembno pridobitev za naše bolnice.

Na Oddelku za radiologijo se bomo trudili, da bo opravljanje mamografij za ženske manj stresno, hitrejše, posnetki in izvidi pa kakovostni ter po standardih in evropskih priporočilih.

Za dobro kakovost mamografskih posnetkov je zelo pomembna ustrezna usposobljenost diplomiranega radiološkega inženirja, zato bo v prihodnje mamografske posnetke

opravljala le manjša, ustrezno usposobljena ekipa diplomiranih radioloških inženirjev. Ta ekipa je opravila usposabljanje na novem aparatu, dodatno bo opravila tudi usposabljanje v ljubljanskem diagnostičnem centru DORA.

Za kvalitetne mamografije je izrednega pomena tehnična kakovost digitalnega aparata, ki omogoča optimalno ekspozicijo glede na razporeditev in gostoto žleznega tkiva v dojki, nizko dozo sevanja ter optimalno izrabo primarnega sevanja za zajem slike na detektorju. To je še posebej pomembno za slikanja v presejalnih programih slikanja. Nov mamografski aparat je certificiran za uporabo v diagnostičnih in presejalnih programih in se uporablja v številnih centrih po svetu; ta model aparata že več let uporabljajo tudi v programu DORA. Pričakujemo, da bodo doze sevanja v povprečju za 20 % nižje v primerjavi s starim aparatom.

Pred pričetkom dela bo teste kakovosti aparata in detektorja vsak dan

preverila ekipa po standardih, kot veljajo v programu DORA.

Tehnična kakovost opravljenih mamografij je tudi ključen pogoj za visoko senzitivnost in specifičnost izvidov pri ustrezno usposobljenem in izkušenem odčitovalcu – specialistu radiologu. Mamografske posnetke bo odčitavala manjša ekipa specialistov radiologov z opravljenim dodatnim izobraževanjem po programu DORA. Izvajala bo tudi kirurško-radiološke pre- in pooperativne konference.

Posnetki in izvidi mamografij bodo na voljo v digitalni obliki ter zdravnikom v bolnišnici dostopni preko sistema Birpis.

Zaenkrat še ni podatkov, kdaj bo program DORA uradno pričel z delovanjem v koroški regiji. Do pričetka bo tako kot do sedaj potekala obravnavna bolnic v ambulanti za bolezni dojk, na Oddelku za radiologijo bo opravljeno mamografsko slikanje ter v primeru potrebe tudi dodatna diagnostična obdelava – usmerjeno kompresijsko slikanje, ultrazvočna preiskava in ultrazvočno vodena punkcija. Punkcije sprememb pa se bodo kot doslej opravljale na OI v Ljubljani.

Rušimo, gradimo, obnavljamo, rekonstruiramo

BESEDILO: SUZANA DOLAR

»Eppur si muove.« In vendar se vrti,« je pred stoletji vzkliknil slavni Galileo Galilei.

Galileo je imel prav, pa vendar se vrti in vendar se premika, počasi, ... ampak skorajda vztrajno. V to kolesje je že vrsto let vpeta tudi naša bolnišnica, ki pa se, žal, ne more izogniti tako pogosti slovenski lastnosti, da pri nas pač vse traja nekoliko dlje, kot bi bilo običajno in racionalno. Obdobje investicij v letih 2010-2014 je končno pokazalo, da nastaja v bolnišnici po dolgem investicijskem zatišju zopet nekaj novega in boljšega za bivanje bolnikov in delo zaposlenih v naši bolnišnici. Čeprav se je uradni dan začetka gradnje zgodil na 1. april – uradni dan norcev, šal in potegavščin – in je bilo mogoče ravno to krivo, da je celotna zadeva trajala skoraj enkrat dlje, kot je bilo načrtovano, se nismo dali! Koroška trma, vztrajnost in delavnost z vsemi zunanjimi in notranjimi sodelavci na projektu je bila po dobrih štirih letih in pol poplačana s pridobitvijo še zadnjih dveh uporabnih dovoljenj in gradbeno uspešno zaključenega objekta 1. faze investicije, vključno z dokončanim urgentnim centrom.

Kar neverjetno se mi zdi, ko zadnje dni poslušam novice, da državna agencija za okolje izdaja negativne odločbe za določene gradnje v urbanih okoljih, ker bi izvajalci v času gradnje povzročali prevelik hrup za okoliške prebivalce. Ja, res neverjetno, mi v bolnišnici (bolniki na bol-

niških oddelkih in v ambulantah, delo v operacijskih sobah) pa smo praktično 4 leta živeli in delali sredi gradbišča. Ampak to je že druga zgodba, ki je zdaj že srečno zaključena.

1. faza investicije v SB SG – »skoraj povsem končana«

Ministrstvo za zdravje je s potrditvijo investicijskega programa 2006 »prižgalo zeleno luč« za začetek izvedbe 1. faze investicije »Novogradnja, rekonstrukcija in obnova objektov SB SG«. Gre, kot veste že vsi, ki jo aktivno spremljate zadnja 4 leta in pol, za novogradnjo prizidka k obstoječemu objektu pediatrije, obnovo in dograditev energetskih objektov ter v nadaljevanju obnovo in rekonstrukcijo objekta pediatrije z nadgradnjo starih teras. Pa vendar začetki segajo v sedaj že zgodovinsko leto 1992, v čas neuspelega referendumu koroških občin za javno zbiranje sredstev za obnovo in dogradnjo kirurško-ginekološkega bloka. Pa je projekt padel v vodo prvič in je padel v vodo tudi drugič, saj je bilo po raziskavah materiala, ko smo leta 2000 vendarle začeli projektirati dozidavo obstoječega kirurško-ginekološkega bloka, ugotovljeno, da je objekt potresno in konstrukcijsko neustrezen, nevaren in tako neprimeren za obnovo in dogradnjo. In spet smo bili pahnjeni nazaj na začetek – v iskanje novih rešitev. Kot najustreznejša se je pokazala dograditev in adaptacija pediatrično-uro-

loškega bloka ter nadomestna gradnja kirurško-ginekološkega bloka z urgenco in povezovalnim objektom med njima. Projektiranje je steklo in septembra 2008 smo pridobili težko pričakovano gradbeno dovoljenje. **Prelomni datum 1. april 2010** je z rušitvijo stare hišice patologije pomenil začetek gradnje prizidka in tako začetek 1. faze investicije. Ker mora biti v naši prelepi Sloveniji vsak uspešen zaključek projekta predmet oviran in zapleten z mnogimi vmesnimi preprekami, bi bilo ne-realno in prelepo pričakovati, da bo pri naši investiciji teklo vse gladko in brez težav. Zahteva ministrstva po preprojektiranju in znižanju ocenjenih investicijskih vrednosti nas je močno udarila po že tako praznem žepu, saj smo morali sami plačati dokončanje projektiranja in projektantski nadzor, hkrati pa je kot posledico prinesla tudi poenostavitev prvotnih projektiranih rešitev, kot tudi nekoliko slabše in enostavnejše tehnološke rešitve.

Tudi kriza v gradbeništvu je terjala svoj davek. Po letu gradnje je narameč eden od gradbenih partnerjev šel v stečaj in kar nekaj mesecev je minilo, preden se je glavni izvajalec ponovno konsolidiral. A mi se nismo dali, z veliko mero vztrajnosti ter s pomočjo projektantov in nadzornikov smo predstavnikom ministrstva dokazovali in argumentirali, da moramo začeti investicijo nadaljevati. Usklajeno in odgovorno delo celotnega tima izvajalcev, projektantov, nadzornikov, skrbnika projekta s strani ministrstva in nas mnogih predstavnikov bolnišnice se je izplačalo in končno smo »skoraj pri koncu« našega prvega dela načrtovanih investicij. Pa še pohvalimo se lahko, saj smo postali ponosni lastniki heliporta – ploščadi za pristajanje helikopterjev nad prizidkom pediatrije, v kratkem pa bo zanj pridobljeno tudi obratovalno dovoljenje. Tako bodo nujni helikopterski prevozi lahko izvajani neposredno iz bolnišnice in ne več iz logistično oddaljene lokacije na letališču v Turiški vasi. Še en plus za naše paciente.

Naš »skoraj povsem končan« novi objekt je lep, barvit in svetel, ima

pa to pomanjkljivost, da je še povsem neopremljen in tako za bivanje in delo do nadaljnjega neuporaben! Specifikacije potrebne opreme so bile pripravljene in poslana na ministrstvo že novembra 2012 in vse od takrat bolnišnica čaka na odločitev odgovornih na ministrstvu, da izda sklep o začetku postopka javnih naročil. Redno menjavanje vladnih in ministrskih stolčkov pač zamaja tudi vse od njihovega sogovornika, da ne bi tudi naša bolnišnica postala ena tistih ponavljajočih se zgodb o neustrezno vodenih investicijskih projektih v zdravstvu, ko se gradnje vlečejo, ko pa so objekti končno zgrajeni, neopremljeni čakajo in propadajo. Upamo, da se bo sedaj, ko je pridobljeno uporabno dovoljenje in ko je nova ministrca dobro poprijela za vajeti, vendarle pozitivno premaknilo tudi v tej smeri.

URGENTNI CENTER V SB SG – del evropskega projekta Mreža urgentnih centrov v RS

Ali urgentni center v bolnišnici Slovenj Gradec da ali ne? To je pod vprašaj postavilo Ministrstvo za zdravje, ko so pristojni v januarju 2013 odločili, da v današnjih restriktivnih časih ni na voljo finančnih sredstev za financiranje 2. faze investicije in izgradnjo urgentnega centra v pritličju novogradnje kirurškega bloka, ter zahtevali umestitev urgence v obnavljajoči se objekt pediatrije. Ni nam preostalo drugega, kot da sprejmemo tudi to zahtevo, in zopet smo se lotili preurejanja projektov. Ob predaji dokumentacije, ki vsekar ni obetala najbolj racionalne in prostorsko optimalne rešitve, se je zopet zataknilo. Na odgovor odgovornih z ministrstva smo morali čakati leto dni, da smo v juniju 2014 končno prejeli odločbo, s katero so bili dani vsi pogoji za gradnjo urgentnega centra. Letos poleti se je tako pričela še izgradnja urgentnih prostorov: sprejem, triaža, ambulante, opazovanje in reanimacija v pritličju in OP sobe v drugem nadstropju. Namen investicije v Urgentni center Slovenj Gradec je omogočiti opti-

▶ malno dostopnost do storitev ter na enem mestu omogočiti urgentnim bolnikom v vsakem trenutku hitro in učinkovito medicinsko pomoč. Ob urgenci pa je pridobitev tudi nova vratarska loža, ki bo nudila boljše delovne pogoje našim varnostnikom.

In tudi to se je odvrtelo, pa vendar ne še čisto do konca!

Urgentni center je gradbeno sicer dokončan, pridobljeno je tudi uporabno dovoljenje, pa vendar opreme zanj še ni! Ker se končni rok za koriščenje evropskih sredstev za namen urgentnih centrov (junij 2015) hitro približuje, zaposleni držimo pesti, da bodo ti roki doseženi tudi z izvedbo vseh potrebnih razpisnih postopkov s strani ministrstva in bo tako naša nova urgencia čim prej opremljena in pripravljena, da ponudi nujno medicinsko pomoč vsem, ki to potrebujejo.

KAJ PA KIRURŠKO-GINEKOLOŠKI BLOK - bo sploh kdaj ugledal luč sveta?

Čeprav je celotna investicija zasnovana tako, da se po 1. fazi takoj nadaljuje z 2. fazo projekta, ki predstavlja rušenje neprimernega objekta in gradnjo novega kirurško-ginekološkega bloka, še vedno ostaja odprto vprašanje, kdaj se bo to zgodilo. Sedanji objekt je dotrajan, potresno nevaren in z nefunkcionalnimi bivalnimi, higienskimi in delovnimi razmerami, ki so na meji primernosti.

Zaradi pričakovanih in projektiranih celovite in funkcionalne rešitve se v zadnjem desetletju v ta objekt ni vlagalo, zaradi dotrajanosti objekta, predvsem celotnih inštalacij, delna popravila niso mogoča.

Nekaj novega pa se je letos vendarle zgodilo na tem objektu oz. moralo se je zgoditi - dobil je novo streho, financirano iz bolnišničnih sredstev. Staro salonitno-azbestno kritino je zamenjala podobna, vendar okolju prijazna kritina. Ta bo preprečila zamakanje v najbolj občutljive prostore bolnišnice, hkrati pa je pomagala pri pridobivanju dovoljenja za heliport.

Ministrstvo je s predstavitvijo urgence v objekt pediatrije zaenkrat reklo glasen »NE« novogradnji, saj krizni časi ne dopuščajo finančnih sredstev, vendar pa je nadaljevanje navedenih razmer z vidika medicinske stroke nedopustno in predstavlja kritično mejo za pojavljanje nevarnih dogodkov, da ne omenjamo vedno večjega nezadovoljstva bolnikov, obiskovalcev in zaposlenih.

Tega pa si nikakor ne moremo privoščiti in tudi ne dopustiti in verjamem, da bo vodstvo imelo še dovolj energije in moči, da se bo tudi ta zgodba čim prej **»odvrtela naprej«**.

Verjamem, da lahko tudi ta zgodba dočaka srečen konec, in če se ob prazničnem času še malce spremenimo v pričakovanja polne otroke, je to krasna želja za v pismo Božičku.

Priprava dokumentacije za primopredajo objektov pediatrije, povezovalnega hodnika in vratarnice in predstavitev članov tima

BESEDILO: VLADO HRNČIČ

1. UVOD

Investicijska dokumentacija, ki se je začela pripravljati že davnega leta 2000, je dobila obleko v letu 2014. Sledilo je veliko dopolnitev in sprememb in končno še sprememba umestitve urgentnega centra v objekta C in C2. Končana je celotna 1. faza z urgentnim centrom. Pridobljena so uporabna dovoljenja za celotno 1. fazo z UC za navedene objekte. Druga faza projekta, ki bi pomenila rušitev kirurško-ginekološkega bloka in ureditev dovozov z Iršičeve ulice, se ni izvedla. Ravno zaradi tega objekta se je investicija sploh začela. Ta projekt bolnišnico še čaka in ga bo potrebno zaradi heliporta tudi čim prej izvesti.

2. DOKONČANJE INVESTICIJE 1. FAZE IN TEŽAVE V ČASU GRADNJE

Trenutno se odpravljajo napake, ugotovljene na kvalitetnem pregledu objektov. Vse napake morajo biti odpravljene s strani izvajalcev in podizvajalcev do roka uradne predaje objekta v upravljanje Splošni bolnišnici Slovenj Gradec. Z dnem predaje začnejo teči 5- in 10-letni garancijski roki. Izvajalec skupaj z nadzornikom in projektantom pripravlja celotno primopredajno dokumentacijo, ki bo predana investitorju in uporabniku za celotno prvo fazo z urgentnim centrom. Vzdrževalci in uporabnik so izšolani tako, da lahko nemoteno odpravljajo napake tudi s pomočjo sodobne-

ga informacijskega sistema (CNS), kjer so lokacije napak natančno definirane.

Škoda, da investicija ni tekla hkrati z opremljanjem objekta, saj bi lažje preverili delovanje vgrajenih inštalacij. Običajen postopek bi bil najprej razpis za opremo in šele nato oz. sočasno razpis za gradnjo, saj bi se tako lahko izognili številnim težavam in dodatnim inštalacijskim in gradbenim delom. Na javnem razpisu ne vemo, katero opremo bomo dobili, niti ne vemo, ali bodo vgrajene inštalacije primerne. Nadzor ugotavlja, da omenjeni način ne zagotavlja najcenejše gradnje.

Nadzorniki ugotavljamo, da manjkajo določeni standardi, ki bi definirali priključna mesta opreme ne glede na dobavitelja. Žal temu ni tako. Pri objektu C1 smo namreč ugotovili, da tudi projektant ni upošteval, zaradi številnih preprojektiranih in iskanja rešitev poceni gradnje, vseh potrebnih tehničnih rešitev, kar je vodilo do šestih aneksov k osnovni pogodbi. Pred nekaj leti so bili za medicinsko stroko izdani standardi gradnje in opremljanja bolnišnic, žal pa jih bo potrebno temeljito prenoviti in uskladiti z evropsko zakonodajo.

Tudi stanje v naravi, dvig podtalne vode, je podražilo investicijo, saj smo skoraj eno leto črpali podtalno vodo, da smo lahko objekt zgradili. Stari objekt pediatrije, ki se je rekonstruiral, na določenih mestih v kleti sploh ni bil izoliran proti vlagi. Tako smo morali odstraniti vse vmesne zidove, da smo lahko zgradili novo talno ploščo z inštalacijami in novimi pregradnimi stenami. Pr-

vočno je bilo projektirano tako, da ostane večji del zidov v stari lekarni. Lekarna je v kleti pridobila tudi novo hladilnico za zdravila.

Danes smo lahko ponosni, da je bolnišnica dobila novo transformatorsko postajo z rezervo za bodoči razvoj, dizelski agregat, obnovljeno kotlovnico z dvema novima kotloma za ogrevanje in parni kotel. V projekt energetske sanacije in delno 1. faze je vključila še alternativne vire energije za ogrevanje sanitarne vode, kar že znižuje stroške za energente in posredno stroške investicijskega vzdrževanja.

Arhitekta Sekavčnik in Gorečan sta nekoč dejala, da bo bolnišnica morala skrbeti tudi za tehnični kader, ki mora obvladati tudi kaj več. Sodobni centralni nadzorni sistem jim to delno omogoča, morajo pa natančno poznati obratovalna navodila in vgrajene naprave preventivno vzdrževati, ne samo v času garancije, ampak tudi kasneje, če jih želijo obdržati v kondiciji.

V tem članku se bi rad zahvalil vsem nadzornikom, ki so poleg nadzora večkrat pripravljali tudi projektantske rešitve in jih predlagali odgovornemu projektantu v potrditev, da smo lahko izpeljali rešitve, ki bodo uporabniku služile na daljši rok, hkrati pa niso motile redne dejavnosti uporabnika.

Ugotovili smo tudi, da odgovorni projektanti med seboj niso bili prav dobro usklajeni, kar je pomenilo več kot 150 dopolnitev projektne dokumentacije.

Vmes se nam je zgodil tudi stečaj podjetja Konstruktor, d. d., ki nam je

povzročil podaljšanje rokov vsaj za eno leto. Zahvalil se bi tudi gospodu Sebastijanu Rošerju, operativnemu vodju gradbišča, ki je v času stečaja s pomočjo nadzora preprečil večjo škodo na opremi kotlovnice in vgradni opremi bolnišnice.

3. KRATKA PREDSTAVITEV SVETOVALNEGA INŽENIRINGA IN KLJUČNIH AKTERJEV TIMA KOORDINACIJE

Od leta 2008 smo se nadzorniki redno srečevali z osebje uporabnika pri novogradnji objektov 1. faze z urgentnim centrom in pri izvajanju energetske sanacije drugih objektov bolnišnice. Ugotavljam, da je prav, da vam jih na kratko predstavim. Na javni razpis smo se prijavili kot partnerji in smo vseh pet let delali v smeri zadovoljstva uporabnika in investitorja. Pazili smo, da ne bi povzročili škode pacientom, zato smo večkrat apelirali na izvajalca del, ki je to tudi v večji meri upošteval in seveda informacije prenašal vsem svojim 22 podizvajalcem.

Delovali smo kot tim, ki je težave reševal skupaj z izvajalci, uporabnikom, investitorjem in odgovornim projektantom; težave smo reševali na rednih tedenskih koordinacijah in posebnih usklajitvenih področnih sestankih ter tehničnih pregledih. Opravljenih je bilo več kot 187 koordinacij za 1. fazo in 17 koordinacij za UC ter veliko dodatnih sestankov posameznih nadzornikov z izvajalci del pri reševanju operativnih težav.

Zaradi številnih aneksov in stečaja Konstruktorja se je investicija zavlekla tudi pri času nadzora za več kot dve leti, kar je povzročilo dodatne stroške nadzora. Zaradi menjave skrbnika projekta smo bili eno leto brez plačila za nadzor. Po zaslugi uporabnika in sveta bolnišnice se je uspešno rešila tudi ta težava. Zato bi se posebej zahvalil predsedniku sveta bolnišnice gospodu Kolarju in članom sveta ter na koncu tudi direktorju, gospodu Janezu Lavretu.

Poslanstvo, vizija in vrednote Splošne bolnišnice Slovenj Gradec

» POSLANSTVO

- Splošna bolnišnica Slovenj Gradec izvaja celovito bolnišnično in specialistično ambulantno zdravstveno oskrbo.
- Sooblikuje zdravstveno politiko.
- Delujemo na področju izobraževanja, usposabljanja in izpopolnjevanja.
- Smo učna baza za vse nivoje izobraževanja zdravstvene dejavnosti in izvajamo znanstveno in raziskovalno dejavnost.
- Skrbimo za zagotavljanje pogojev za osebnostni in strokovni razvoj zaposlenih.

» VIZIJA

Splošna bolnišnica Slovenj Gradec je splošna bolnišnica, ki na sekundarni ravni izvaja dejavnost celovite zdravstvene oskrbe. Je tudi učna bolnišnica za vse medicinske kadre, teži k doseganju mednarodnih kriterijev kakovosti, na svojem področju razvija raziskovalno dejavnost ter v svoje delo uvaja sodobne dosežke strok. Naša temeljna vizija je nenehno izboljševanje procesov in zavezanost kakovosti tako v domačem kot mednarodnem okolju.

» VREDNOTE

Vrednote Splošne bolnišnice Slovenj Gradec so:

- skrb za dobro počutje pacientov,
- skrb za zadovoljstvo svojcev,
- spoštovanje,
- zaupanje,
- odgovornost,
- kakovost, znanje in sodelovanje.

“Delovali smo kot tim, ki je težave reševal skupaj z izvajalci, uporabnikom, investitorjem in odgovornim projektantom.”

10. Kovitin akademski ples

BESEDILO: CIRILA SLEMENIK PUŠNIK IN ZALA PLEŠIVČNIK

10. obletnica KOVITINEGA AKADEM-SKEGA PLESA oz. KAP-a 2014, ki se je odvrtil 22. 11. 2014, je za nami. Ostajajo prijetni spomini na druženje z gosti; nekateri so po 10 letih postali že naši prijatelji. Vsi ti nas spodbujajo, da pri dobrodelnem plesu še vztrajamo. Ta ples ni zdravniški ali strankarski, temveč namenjen vsem, ki radi plešejo, uživajo v glasbi in s svojo prisostvo

tnostjo prispevajo k dobrodelnosti ob zbiranju sredstev, namenjenih vsem Koroščem.

V kmečkem kotičku so tudi tokrat sodelovale turistična kmetija Klevž, ekokmetije Lešnik, Plesnik, Sp. Lečnik iz Tolstega Vrha nad Ravnami, kmetiji Vranjek iz Turiške vasi in Arbiter ter gostilni Rogina in Bučinek. Jože Repas iz Raduš je s svojimi iz-

delki naš stalni podpornik. Gospodinja Tonka Lasnik, gospa Logar iz Kotelj, Frančiška Pušnik in Marija Černjak iz Mislinje pa vedno rade prispevajo svoje dobrote.

Za dobro plesno glasbo je tudi letos poskrbel Oto Vrhovnik s salonskim orkestrom, večer so popestrili znana pevska družina Breznik, mlad pevski talent Anej Piletič in trebu-

šne plesalke iz Žalca, ki so pripravile pravi plesni spektakel. Foto Anka že 10 let obeležuje naše plesne in z izkupičkom od prodanih slik prispeva k dobrotelosti.

Koroško društvo za zdravje – KO-VITA – je postalo prepoznavno na Koroškem tako s svojimi prispevki, zbranimi na dobrodelnih plesih, kot z aktivnostmi za ohranjanje zdravja in širitev mreže javno dostopnih defibrilatorjev (AED) za reševanje življenj ob nenadnem srčnem zastoj.

Izkupiček letošnjega plesa je namenjen ekipi centra za zdravljenje patološke debelosti pod vodstvom Braneta Breznikarja, dr. med., specialista splošne in abdominalne kirurgije bolnišnice Slovenj Gradec. S svojim dobrim strokovnim delom in več kot 1000 operacijami patološke debelosti so v pridobivanju naziva center odličnosti za bariatrično kirurgijo. Pri svojem delu in obravnavi omenjenih bolnikov naletijo na številne vsakodnevne težave (neustrezni stoli, vozički, tehtnice ...) in z zbranimi sredstvi bomo nekatere izmed njih lahko rešili in s tem pripesovali k pridobitvi naziva center odličnosti.

Prim. Cirila Slemenik Pušnik, dr. med.

BESEDILO: HELENA SLEMENIK

Spoštovani bralci Novega Špitala, tokrat je Obraz bolnišnice zdravnica Cirila Slemenik Pušnik. Priznam, da sem kar nekaj časa oklevala, ali naj pišem o njej ali ne, ker naju vežejo sestrskeske vezi. Vendar sem na vašo prenekatere pobudo, dragi sodelavke in sodelavci, pristala in zbrala o sestri nekaj misli. Pri pisanju so mi z veseljem pomagali še najina mama, Petra, Štefka, prim. Benko. Vsem se najlepše zahvaljujem.

Najprej sem se o Cirilinem otroštvu in njenem odraščanju pogovorila z mamo, Ivano Slemenik.

Mama: Cirila se je rodila v porodnišnici na Laborah v Kranju. Tja sem šla kar sama z avtobusom, saj je bil Cirilin atka (kakor ga je kasneje klicala) na obveznih vajah na medicinski fakulteti. Ko se je otroček rodil,

sva bila z možem popolnoma izgubljena in skrb za dojenčka je nama, dvema študentoma, predstavljala neizmerno skrb. Zato sva se odločila, da poiščeva izhod v sili – odpravila sva se na Koroško – v Tomaško vas. Začeli smo živeti pri moževih starših, ki so nam odstopili nekaj prostora v svoji hiši. Cirilin dedek, Martin Slemenik, se je našega pri-

hoda izjemno razveselil. Predvsem zaradi Cirile. Bila je njegova prvorodna vnukinja in tako je ostalo za vedno. Deda, kot smo ga klicali, je bil vojni invalid in s Cirilo sta drug drugemu krajšala čas. Hodila sta na železniško postajo in opazovala sopihanje lokomotiv ter potniških in tovornih vlakov, ki so takrat še vozili po naši dolini. Poleg mudenja ob železnici sta rada čebelarila. Deda Martin je bil namreč strasten čebelar in Cirila mu je pomagala. Zelo sta se imela rada. Naj omenim, da mnogo let kasneje, ko se je odločala, iz česa naj specializira, je ravno dedanov nasvet pripomogel k lažji odločitvi. »Bodi kot Masletova,« ji je dejal.

Njeno odraščanje je izrazito povezano z njenim domačim krajem, torej s Tomaško. Vsa vas je bila njena in vsi vaščani so jo imeli radi. Že kot majhna deklica je bila popolnoma samostojna. Pogosto je obiskovala dedanovo sestro Ivanko. To je bila izredno prijetna ženička, ki je imela rada vse otroke. S Cirilo sta pili turško kavico in klepetali. Tam je bilo tudi Cirilino drevo, na katerega

je tako rada plezala, s seboj vzela ogledalce, se v njem ogledovala in prepevala. Želim povedati, da je bila polna energije in nikoli ji ni bilo dolgčas.

Njeno brezskrbno otroštvo se je končalo z vstopom v prvi razred osnovne šole. Najprej je hodila v bližnjo Turiško vas, kasneje, od petega razreda dalje, pa v Šmartno. Bila je pridna in redoljubna učenka. Zelo rada je imela naravo in živali. Večkrat je šla z očetom na lov. Verjetno se je zaradi tega vpisala k tabornikom. Nikoli ne bom pozabila, kako hrabro je čuvala taborni prapor. Ob obisku na taborjenju sem jo namreč v poznih urah opazovala na njeni straži. Z žepno svetilko je obhodila ves tabor in natančno pregledala, če slučajno ni kje kaj sumljivega. Po končani osnovni šoli se je vpisala v gimnazijo na Ravnah na Koroškem. Vsako jutro se je tja odpeljala z avtobusom, se pridno učila in pomagala pri vseh domačih opravilih. Nikoli mi ni rekla žal besede, kakor hitro je opazila kakršnokoli delo, že se je spopadla z njim. Res pridna deklica. ▶

► V Cirilinem petnajstem letu sem rodila svojega drugega otroka. Neizmerno nežno je skrbela za svojo mlajšo sestro. Povsod jo je jemala s seboj. Še k njeni najboljši prijateljici Cvetki na obisk. Na Helenco je res lepo pazila!

Tako je minilo Cirilino srednješolsko in najstniško obdobje. Mislim in upam, da je bilo srečno. Po končani gimnaziji se je vpisala na ljubljansko medicinsko fakulteto. Pravzaprav je takrat za vedno odšla iz Tomaške vasi.

Helena: Moja sestra nas nikoli ni zapustila. Šla je študirat v Ljubljano. Kar pa je bilo zanjo vse prej kot enostavno. Dolgčas ji je bilo po starših, mlajši sestri, prijateljih in vasi. Živela je v podnajemniškem stanovanju, samcata in osamljena. Cirila pravi, da je vse, kar je počela v tisti grozni tišini, bilo branje dr.-romanov. Pa le ni samo brala progrošne literature, pridno je študirala in uspešno zaključila prvi letnik. V drugem letniku je spoznala Staneta. Čez leto dni sta se skupaj preselila v prenovljen Oražnov dom. Bila sta prva oražnovca s prvim uradnim dovoljenjem (podelil jima ga je upravnik doma, gospod Milan Bučar) za skupno bivanje v drugem nadstropju, na Wolfovi 12. Dovoljenje je morala podpisati celo mama.

»Mama je to že požegnala, papež pa ne!« jima je dejal gospod Bučar in Cirila in Stane sta se naslednje leto poročila. »V Oražnu sva preživela prenekateri prelep trenutek,« se spominja Cirila. »Pridno sva študirala in še Majo sva dobila.« Moja nečakinja Maja je bila pridna punčka in staršev niti malo ni ovirala pri študiju. »Včasih sta nanjo z veseljem popazila najina »forcimra«,« še danes zaprisežena samca, Borut Štefančič in Ivan Masič.« pravi Cirila. Zaradi prostorske stiske se je družinica preselila v ženski Oražnov dom na Dolenjski, kjer so imeli zelo uspešnega hišnika – Sama Fakina.

Z vseoražnovsko zabavo so Cirila, Stane in Maja leta 1983 zapustili Ljubljano in se vrnili na Koroško, na Ravne. Decembra istega leta, tik pred drugim porodom, se je Cirila zaposlila v ZD Ravne na Koroškem. Delala je v različnih splošnih ambulantah, od Radelj do Črne. Njena naslednja zaposlitev je bila dokončna – Splošna bolnišnica Slovenj Gradec. Leta 1986 se je namreč pod predstojništvom prof. Raišpa zaposlila na Oddelku za interno medicino.

Nekaj misli je o njeni poklicni poti strnil primarij Davorin Benko, dr. med., specialist za kardiologijo, va-

skularno in interno medicino: Prijazno so me naprosili, da orišem strokovno pot sodelavke Cirile Slemenik Pušnik. Teško je pisati samo o enem segmentu njenega dela in življenja, saj se njeno poklicno delo prepleta z njenim osebnim življenjem ter s številnimi aktivnostmi, ki ji zapolnjujejo prosti čas.

Njeno poklicno pot smo zajeli v mnenju za podelitev naziva primarijka, ki ji ga je Ministrstvo za zdravje podelilo konec leta 2013, v istem letu pa ji je ZZS na podlagi dela priznala specializacijo za kardiologijo in vaskularno medicino. V zadnjem ►

zdravstvenega varstva tako na področju koroške regije kot v Republiki Sloveniji. Je članica Slovenskega zdravniškega društva, zadnja leta predsednica Koroškega zdravniškega društva in članica upravnega odbora SZD. Aktivno sodeluje pri delu Združenja kardiologov Slovenije.

V obdobju od 1990 do 2004 je bila vodja Enote za intenzivno interno medicino Splošne bolnišnice Slovenj Gradec, od leta 2003 dalje je namestnica predstojnika Oddelka za interno medicino. Skupaj z ostalimi člani ekipe je postavila temelje celostne in kakovostne obravnave bolnikov v naši bolnišnici. Njen pristop k obravnavi bolnikov je celosten v procesu diagnostike, zdravljenja in poučevanja.

V svojem strokovnem delu je vzpostavila delovanje za Enoto intenzivne interne medicine naše bolnišnice, ki jo je strokovno in organizacijsko dvignila na visoko raven. V ustanovi in regiji je nadgradila in razširila UZ-diagnostiko srca in ožilja, ki jo je uvedel prim. Franc Verovnik, dr. med., specialist internist.

V zadnjem času se poglobljeno ukvarja s področjem kroničnega srčnega popuščanja in z rehabilitacijo bolnikov po prebolelem miokardnem infarktu. S sodelavci razvijajo model obravnave bolnikov s kroničnim srčnim popuščanjem, ki je bil leta 2011 sprejet kot vseslovenski projekt.

Bila je mentorica številnim študentom medicine, sekundarijem in specializantom na različnih področjih. Ob vsakodnevnem delu svoje strokovno znanje in vzgojo prenaša na mlade kolege.

Dolga leta je strokovni vodja Koronarnega kluba Mežiške doline in v okviru le-tega je na Koroškem postavila mrežo AED, ki jo širijo po vsej Sloveniji. Množično poučuje laično javnost ter uvajajo učenje oživljanja v osnovne in srednje šole (kot prvi v Sloveniji).

Odlikujejo jo neverjetna energija ter pozitiven odnos do bolnikov in njihovih svojcev. Za vse dosežke ji čestitamo ter ji želimo še veliko nadaljnjih strokovnih uspehov.

Helena: Cirila živi za svoje paciente.

Zaupajo ji in jo imajo radi. Hvaležni so ji, da jim prisluhne in jih v težkih trenutkih bodri. Pacientka Štefka pravi, da si brez nje sploh ne more predstavljati življenja. O svoji zdravnici je povedala naslednje: »Že pred davnimi leti sem se prvič srečala z mladenko, za katero tedaj nisem vedela, ali naj jo naslovim z gospa ali morda še gospodična doktor. Ta gospa se mi je s svojim zglednim pristopom takoj in za vedno usedla v srce in ves kardiološki sistem. Naenkrat je postala ena najpomembnejših oseb v mojem življenju in zelo cenim njeno prijaznost, poštenost in iskrenost. Postali smo družinski prijatelji in včasih se kar ne zavedam, da sem ji lahko sem ter tja tudi v dodatno breme pri že tako nepredstavljenih obremenitvah, ki ji jih nalaga njen poklic. Morda se da globino zahvalnih misli nekoliko lepše izraziti z verzji:

*Ona je zame kakor sončni žarek zlat,
ki močnejše sije kot vsak dragocen zaklad,
vedno sem njene iskrene pomoči deležna,
zato ji vedno bom nadvse hvaležna.«*

Helena: Družabna, aktivna, prijateljska, prijazna, delavna, vse to in še več je Cirila. In zelo rada pleše. S Stanetom sta začela plesati pred več kot desetimi leti. Iz skupine plesalcev so nastali tesno povezani prijatelji. Ples jih družijo še danes. Njena prijateljica Petra Čas je o njej povedala naslednje: »Cirila – edina, ki jo poznam s tem imenom. Kdaj sem jo prvič videla? Mogoče takrat, ko je vsak dan hodila skozi grajski park proti ravenski gimnaziji, mogoče na sliki bratovih gimnazijskih sošolk ali na hodnikih gimnazije, ko ►

“*Prim. Cirila Slemenik Pušnik, dr. med., je bila predsednica Sveta zavoda Splošne bolnišnice Slovenj Gradec v letih 1998-2006 in po spremenjeni zakonodaji namestnica predsednika v letih 2007-2013.*”

► sem kot prvošolka plašno občudovala maturantke ...

Najine poti so se prepletale, ne da bi se sploh zavedali ... Vse dokler se nisva dokončno našli in postali prijateljici.

Imava srečo, saj le redkim prijateljem uspe, da se srečujejo skoraj vsak teden, in to že celih osemnajst let. Četrtek je večer za ples. Ne le plesni večeri ob četrčkih, so plesni vikendi pa praznovanja takšna in drugačna ali pa druženje kar tako. Moj dan ima štiriindvajset ur, njen jih ima osemindvajset! Le od kod jemlje toliko energije?

Cirila ni suženj navad, ne postavlja si omejitvev, pogumno si drzne zamenjati rutino vsakdanjega dne, nikoli (ampak res nikoli) ne preživlja dni z jamranjem, niti nad dežjem, ko se ji po končanem nočnem dežurstvu mudi spravljati seno. Nikoli ni opustila nobenega načrta, ne da bi ga vsaj poskusila uresničiti. Zato ji je tudi uspelo. Predvsem pa vsem, ki tako ali drugače stopijo v njeno življenje, nesebično razdaja svoje znanje in jim bogati življenje, in to dobesedno.

*Veš, Cirila,
»So dnevi, so leta in so pomladi,
ko se imamo preprosto radi,
so trenutki, ko je treba na novo
začeti,
in so ljudje, ki jih je treba preprosto
objeti!« (P. Neruda)
In mednje sodiš tudi ti.«*

Svoj prispevek v Obrazu bolnišnice bom končala popolnoma osebno.

Draga moja starejša sestra, o tebi bi lahko še pisala in pisala, pravzaprav sploh ne vem, kje in kako bi lahko pisanje o tebi našlo konec. Želim, da veš, da te nihče ne more nadomestiti, da si le ena sama in le tebe imam. Aja, vse tvoje kartice in pisemca, ki si mi jih pošiljala, ko si bila na faksu, še vedno hranim. Vse lepo za vekomaj. H.

Boljše šepati v pravo smer, kot teči v napačno!

BESEDILO: CVETO GRADIŠAR, DR. MED.

PASTI IN VRZELI NOVOVEŠKIH SAMOPOSTREŽNIH, TURBOPRAGMATIČNIH »VREDNOT«

»Bili so boljši časi, bili tudi slabši, dandanašnji pa so sivi in pregreti.« (Dickens)

Ali glosa o tem, kako je Bog obložil mize za vse ljudi, a jo izmuzljivi rokohitrci prefrigano in brzovozno zelo učinkovito praznijo. Pri tem pa se nikakor, tudi ponoči ne, ne utrudijo, čeprav so formalno plačani le za enozmerno delo. Kako lahko pozneje sploh preživijo ob bagatelni

penziji, v babilonskem blagostanju in večkrat razdrapanem »duhovanju? Bo že držalo, da se denar in pamet hitreje in močnejše vrtita v zaprtih združbah. Nespamet in revščina pa se ustavljata in počivata v bolj odprtih krogih, a široko razprtih, tako da tudi tista jezno podaniška duša ali celo miška ali »fičnek« sploh ne moreta ubežati birokraciji, npr. davkariji. Le-ta ponosno, vznese, trudapolno »šafila« v državno blagajno. Kot vemo, pa ta sploh nima dna. V najboljšem primeru ima le globok »finančni dekolte« v proračunski malhi.

»Bog deluje v strasteh, počiva v razumnosti.« (Gibran)

Sedaj pa o novoveškem človeku, ki je obesil poštenje na klin, jadrno preskočil Boga, meteorsko uspel in klavarno pregorel. To je zgodba o norem uspehu pridobitniško podkurjenega in obsedeno ambicioznega Slovenca, ki se je na vsak način hotel zavihetati v ozvezdje sodobne časti in slave. Naposled se je znašel v vlogi »malega boga«. A ni vrag, da se je na vsak način hotel igrati tistega velikega. Seveda pa je res, da podobnih, specifično kvalificiranih tičev v Sloveniji ne manjka. Neke

vrsta paraelita so, morda celo provizorična oligarhija v globoki človeški senci, ki jemlje svoje naivne žrtve za enkratno lastno uporabo oz. za nedolžno zlorabo.

POŠTENOST, NOTRANJI GLAS, VIZIJA DUHA - PRISILA ALI ETIKETA?

Kateri notranji glas poštenosti nas bo vzdramil iz temnenja duha? Temeljna notranja vizija je področje dobrega in zla oz. poštenosti ali prevare, ki hranita in pogojujeta druga drugo, ne glede na trenutne koordinate življenja. Če želimo samo dobroto in poštenost, smo sprti z zakonom, ki resnično poštenost povezuje z nepoštenostjo, lažjo ali celo prevaro. Pravni red o pravičnosti se med ljudmi vzpostavi takrat, ko se vsi strinjajo o temeljih skupnega urejanja in svojih interesov. V življenju ljudi, ki so rojeni predvsem za pravičnost in svobodo, je izjemno pomembna vizija boljšega. Nepoštenje in hudodelstvo poškodujeta dušo. Če je postal pomen poštenja v sodobnem času plitev ali poljuben, metafizičen, potem je po analogiji nepravilnost izmuzljivo ali prikrito nasilje. Pravičnost in poštenje ima-

ta prav gotovo svojo strukturo in vsebino odnosov. Etika pravičnosti zanesljivo ni nikakršna evidenca, prav tako ne preštevanje slabosti posameznika, družbe itd. Poštenost in pravičnost imata svojo »esenco« v vsakdanji življenjski praksi. Morda bi jo lahko poimenovali z »erosom« resnice. Ko govorimo o poštemem posamezniku, navadno mislimo na tisto osebo, ki jo krasi in označuje občutljiva odzivnost na človeške stiske in težave. Taka oseba je odprtega duha, nesebična in zanesljiva, dejavna in solidarna tudi za druge.

POŠTENJE STOPA V OSPREDJE, KO POSTANE NAŠA DUŠA VIDNA IN PREPOZNAVNA

Najvišja pravičnost je spoštovanje človeških in mnenjskih razlik in dostojanstvo slehernika. Po Platonu je pravičnost koncept notranje kreposti. Nobene pravičnosti ni, če se sam oddaljuješ od nje same. Moralna pravičnost je sicer avtonomnost vseh, a ne brez samoprepoznavanja in samorazumevanja, ki zmanjšujeta razdalje in zadržke med ljudmi in njihovimi odnosi. Biti človek je zato najvišja diploma posameznika.

Milan Razdevšek, 90-letnik, čestitamo!

BESEDILO: PRIM. DRAGO PLEŠIVČNIK, DIREKTOR BOLNIŠNICE 1970-1998

Življenjsko vsestransko preizkušeni, ne brez zdravstvenih težav, pa vendar bistrih misli in z neverjetno zakladnico spominov je 9. julija le-

tos prestopil prag devetdesetih let Milan Razdevšek, dolgoletni uslužbenec Splošne bolnišnice Slovenj Gradec, in se tako brez utvar podal v deseto dekada svojega življenja. Pričujoče vrstice niso njegov curriculum vitae, niti opis njegovega dela, temveč le z nekaj utrinki oživitve spomina na človeka, ki je v svojem času za bolnišnico veliko pomenil, se zanjo in njen razvoj trudil in se še danes, čeprav v slovenjgraškem domu starejših občanov, kamor se je podal, ko je ostal sam v veliki hiši, še vedno živo zanima. Zapis je priložnost, da mu ob življenjskem jubileju tudi na ta način izrazimo hvaležnost in dobre želje za naprej.

Luč sveta je zagledal v slovenski kmečki družini v idilični vasi Po-

nikva pri Žalcu. Tu je brezskrbno odrasčal in užival mladost, dokler dežele niso zasedle vojaške enote, ki so prihrumele s severa, in se je začelo preganjanje vsega, kar je bilo slovenskega. Kot sedemnajstletni mladenič se je moral zaposliti v industrijskih podjetjih na Štajerskem, ki so bila del nemške oboroževalne industrije. Maja 1942 je bil vpoklican na prisilno delo (Arbeitsdienst) in že 24. decembra 1942 prisilno mobiliziran v nemško vojsko ter razporejen v tankovsko enoto. V znanosti »tankovski bitki vseh bitk« na nemški vzhodni fronti pri Kursku je bil težko ranjen in mu še danes tiči metalni drobec v desnem pljučnem krilu. Veliko lepega zna povedati o vzorni skrbi nemških zdravnikov in medicinskega osebja do ranjencev,

ne glede na narodnost. Zaveda se, komu je dolžan zahvale, da je še živ. Morda ga je prav ta življenjska izkušnja vodila, da se je pozneje tudi sam odločil za službo, ki je v dobro bolnikom in poškodovancem.

Rekonvalescenčni dopust, ki je bil del zdravljenja po ranitvi, ga je zopet pripeljal v domači kraj, kjer se je pridružil narodnoosvobodilnemu gibanju. Postal je obveščevalec OF v šaleško-mislinskem okrožju, sprva še v uniformi nemškega vojaka, ker je užival pravice vojaškega dopusta in mu je bila na ta način pot do obveščevalnih informacij dostopnejša, marca 1944 pa je javno dezertiral in na vojaško kapo prišil rdečo zvezdo. Njegovo obveščevalno in aktivistično delo je bilo zaključeno decembra ►

► 1944, ko je bil vključen v XIV. divizijo. V njej je dočakal konec vojne in z njo odšel v Vojvodino, ko je bila tja premeščena.

Milanovemu veselju, zmagoslavju in navdušenju, da je strahotna vojna končana, se je pridružila tudi žalost. Doma so ga pričakali trije apokaliptični jezdec, znanilci nesreče: Frankolovo, Dachau, Pieta. Frankolovo, kjer je njegov najmlajši brat izdihnil med 99 zverinsko obešenimi v ledeno mrzlem februarskem jutru leta 1945, v dachauskem krematoriju je bil upepeljen njegov oče in na pragu domače hiše je sedela njegova žalostna mati z begajočim pogledom v daljavo iščoč podobo izgubljenega sina. Bolj kot rane na fronti so zaskleli ti srčni vbodi, ki ne morejo zaceliti, in so v veliki meri vplivali na njegov značaj, da ne prenese krivice in nasilja.

Zaradi družinske tragedije ni bilo doma pravega hranitelja. Zato je decembra 1946 lahko slekel vojaško suktnjo in se zaposlil kot personalni referent na Okrajnem ljudskem odboru na Prevaljah, da je bil bliž-

je materi. Iz istega razloga je leta 1949 z veseljem sprejel ponudbo bolnišnice v Slovenj Gradcu, da bi v njej skrbel za kadrovske zadeve. To je bila težka naloga, saj je bilo tedaj vesplošno hudo pomanjkanje zdravstvenega kadra vseh profilov, še zlasti tedaj, ko so morale nune zapustiti bolnišnico. Z veseljem je sprejemal mentorske napotke tedanjega izkušenega upravitelja bolnišnice Antona Gorečana in ravnatelja prim. Alojza Simonitija ter predstojnika kirurgije prim. Staneta Strnada, ki sta bila zaradi svoje znane strokovne usposobljenosti garant za obstoj in razvoj bolnišnice.

Pri pregledovanju personalne kartoteke je s tesnobo ugotovil, da je njegova formalna izobrazba identična pericam in strežnicam. Zato se je takoj vpisal v nižjo gimnazijo v Slovenj Gradcu in jo s študijem ob delu v dveh letih zaključil. Nato je z vrsto zahtevnih diferencialnih izpitov izpolnil pogoj za vpis v višjo pravno šolo v Mariboru in jo z opravljeno diplomsko nalogo absolviral decembra 1967 ter pridobil naziv pravnik. Toda bolj kot s šolami je dosegel

visoko pravniško usposobljenost z vsakodnevnim reševanjem zapletenih poslovnih in kadrovskih zadev ob naglo se spreminjajočih zakonskih in ekonomskih predpisih. Z upokojitvijo Antona Gorečana leta 1954 pa je bil Milan Razdevšek imenovan za upravitelja in je to delovno dolžnost opravljal z njemu lastno gorečnostjo. V hiši je bil vedno in povsod navzoč, bil je skrben gospodar.

V tem obdobju je slovensko politično in državno vodstvo sprejelo odločitev, da je oblika splošnih bolnišnic še iz obdobja cesarja Franca Jožefa, ki so imele le interni in kirurški oddelek, preživela stvar. Potrebno je dodati otroški in ginekološko-porodni oddelek. Odločitev je bila sprejeta, denarja za to pa od nikoder, tudi od države in iz Evrope ne. To je bil velik izziv za vsa tedanja vodstva slovenskih bolnišnic, ki so ga reševale na različne začasne načine, tako tudi v Slovenj Gradcu, bolj dolgoročno pa tu z gradnjo kirurško-ginekološkega bloka in otroškega oddelka v drugem planu. Pri tem je imel Razdevšek pomembno vlo-

go. Podrobnosti teh prizadevanj je nazorno opisal v svoji knjigi spominov, ki jo je v samozaložbi izdal leta 2012 in jo je že zaradi tega vredno prebrati. Zelo zanimive pa so tudi druge prigode iz njegovega življenja.

Z zakonsko ukinitvijo delovnega mesta upravitelja leta 1979 pa je prevzel vodenje Delovne skupnosti skupnih služb in ga opravljal do upokojitve leta 1988. Kot predstavnik investitorja – splošne bolnišnice – a je tudi v tem svojstvu skrbel za pogodbeno izvajanje vseh investicij in tvorno sodeloval pri pridobivanju finančnih sredstev. Milan Razdevšek seveda ni nikoli zdravil bolnikov, tudi operiral ni in ni narisal nobenega načrta, je pa veliko storil za uresničitev materialnega razvoja bolnišnice, brez katerega tudi napredka ne bi bilo, prizadeval si je za nemoteno administrativno in finančno poslovanje, za preskrbo bolnikov tudi v časih hudega pomanjkanja in trudil se je za dvig bivalnega udobja pacientov. Bil je marljiv in zanesljiv sodelavec in dober prijatelj. Dovolj razlogov, da mu ob njegovem življenjskem jubileju zaželimo vse najboljše.

Drugi del protistrupa – miganje

BESEDILO: MAG. MARIJETA ŠKORJA, UNIV. DIPL. INŽ. ŽIV. TEHN., KLINIČNA DIETETIČARKA

Mastna laž, knjiga Roberta H. Lustiga, je s svojimi znanstvenimi osnovami osnova za prispevek v naši tretji številki *Novega Špitala*. Prispevek je povzetek trinajstega poglavja *Miganje – drugi del protistrupa*.

Januarja 2011 je preminil Jack Lanne – oče sodobne telesne vadbe. Vse do zadnjega dne je živel skladno s tistim, kar je oznanjal. Imel je prav: ključ do optimalnega zdravlja vsakega človeka je telesna vadba. Vendar od nje nima vsakdo enake koristi. Morda telesna vadba ne more odtehtati poprejšnjih življenjskih lahkomišelnosti. Mogoče imajo svojo vlogo tudi geni. Ali pa se telesna vadba pri različnih ljudeh različno obnese.

Naj bo tako ali ne, pričakovati, da vam bo telesna vadba zagotovila dolgo življenje, je nekaj povsem drugega kot pričakovati, da se lahko na ta način znebite kilogramov. Da se razumemo: z miganjem ni prav nič narobe (četudi ne zagotavlja vsega tistega, česar se od njega nadejate). Z miganjem si koristite tako, da si sami niti ne morete bolj. Miganje je veliko pomembnejše od raznih diet, pa tudi lažje. Telesna vadba se obnese na mnogih ravneh – le na eni ne: shujšali samo od nje ne boste.

Zato je treba pri preučevanju tako kompleksne težave, kot je bodisi predebelost ali pa na drugi strani prenizka telesna teža ali pa zgolj normalna pozornost za vzdrževanje nam primerne telesne teže, upoštevati cel vedenjski arzenal – v naravi se namreč nobeno vedenje ne poja-

vlja v izolaciji, prav vse pa usmerja biokemija. Vedenje je posledica biokemije, ta pa je odvisna od okolja. Ko se želimo spremeniti, s tem spreminjamo vedenje v okolju, v katerem živimo. Če boste pazili, da bo vnos energije s hrano konstanten in se boste ob tem začeli na novo ukvarjati z živahno telesno vadbo, potem boste zagotovo izgubili nekaj telesne teže, vendar ne kaj dosti. **Zato vsak resen vadbeni program vsebuje tudi nutricijsko (prehrambno) komponento.** Celo tekmovalci Biggest Loserja dobijo osebnega trenerja in kuhinjskega šefa, da jih usmerjata in nadzorujeta.

Na »prostosti« (doma), kjer živimo, se energijski vnos s hrano, kljub našemu trudu po spremembi, vrača v stare vzorce, da bo kos nam znani energijski porabi in da bo vzdrževal še naprej isto raven razvoja naših mišic ali znan delež zamaščenosti. In vse to zaradi leptina! Ko je njegova raven nizka, možgani čutijo lakoto in navijejo kalorijski vnos.

Prav osupljivo je, kako veliko energije lahko človek porabi za telesno aktivnost – več je lahko samo še zaužije. S telesno vadbo se množi število mitohondrijev (saj se povečajo mišice). Več mitohondrijev pomeni, da boste porabili več energije v mirovanju. In zato je telovadba dobra: dela vas bolj mišičaste, več mišic pa pokuri več energije tudi v mirovanju. Ljudem pa se zdi, da bodo shujšali že, če bodo migali. To so sladke sanje.

Kaj dejansko dosežete s telovadbo? Cilj vsake vadbe je imeti dobre mišice s kostmi. No, če ne boste shujšali, zakaj bi potem sploh hodili na aerobiko? V kakšnem smislu je telovadba dobra za vas? **Pri dieti gre za kilograme, pri telovadbi pa za centimetre.** Telovadba dejansko zmora nekaj, česar omejevanje prehrane ne more – dela vam mišice. **In res nujno je izboljšati inzulinsko dovzetnost – in prav to dosežete s telesno vadbo.** Dobili boste mišice na račun drobovine in še posebno jetrne tolščice. Tehnica tega sicer ne bo pokazala. Telovadba izboljšuje inzulinsko dovzetnost in znižuje inzulinsko raven, izboljšuje leptinsko

signalizacijo, tako da se **okrepijo vaš mišični tonus, poraba energije in dobre plati življenja.**

Biokemija telesne vadbe

1. Neposredno aktivira naše simpatično živčevje, ki pošlje signal mišicam, da naj **izdelajo nove mitohondrije.**

2. Vadba je **naš notranji blažilec stresa.** Če želite znižati svoj krvni tlak, potem bi vam priporočali vadbo – pa ne zaradi hujšanja, ampak ker bo znižala raven vašega stresa in sprostila endorfine (endomorfine, kemične substance, ki jih za dobro počutje ustvarjajo možgani).

3. Če je treba izboljšati dolgoročno stanje presnove, potem moramo gledati, da bo **raven vašega kortizola čim nižja.** Bolečina mine, ostanejo dobri mitohondriji.

4. Najpomembnejše pa je to, da vadba pospešuje Krebsov cikel vaših jeter. Izkoristek sproščene energije v jetrih je čistejši. Tako se odloča, koliko energije bo preusmerjeno iz mitohondrijev in uskladiščeno v jetrni tolščici. **Krebsov cikel pospešujejo štiri reči, in sicer: mraz, nadmorska višina, hormon ščitnice in telesna vadba.**

5. Mraz in nadmorska višina sta močna protidebelostna kombinacija. Razlika v hrani med Švicco in Nemčijo: obe hrani sta s tolščetvorno kombinacijo – maščobo in OH (veliko krompirja, kruha, sira, smetanovih omak, piva). A Švica je gorata, Nemčija pa nižinska. Če torej ne marate telesne vadbe, se preselite v Švicco ali Kolorado.

S kakšno vadbo naj se ukvarjate, da bo koristna za vaše zdravje? Najnovejši študiji kažeta, da intervalna vadba velike intenzivnosti ali trening moči prinašata enake koristi glede ožanja pasu in pretočnosti krvnega obtoka. **Se pravi, da se vam ni potrebno potiti zaradi dileme o izbiri vadbe – samo poskrbite, da se boste tako ali drugače spotili.**

Največja težava pa je, da so blago-dejni učinki telesne vadbe razmero-

ma kratkega veka, tako da **mora biti pogostna in stalna.** Študije kažejo, da raven PPAR gama koaktivatorja upade že dan po prenehanju telesne vadbe, inzulinska odzivnost pa se vrne na izhodiščno raven v petnajstih dneh. Vi, »vikendarji«, ki se vam zdi, da lepo skrbite zase – mogoče pa le ne naredite toliko, kot mislite. Če vadite zato, da bi se obvarovali pred kronično boleznijo, potem boste morali biti bolj konsistentni.

Vse je luštno, dokler gre. Seveda je mogoče pri vadbi tudi pretiravati in s tem povzročimo zdravju škodo. Vadba stimulira izločanje kemikalij, ki se jim pravi endogeni opioidi oz. endorfini, in zaradi teh hipotalamus omeji sproščanje dveh hormonov hipofize, luteinizirajočega hormona (LH) in hormona za stimulacijo foliklov (FSH). Tako jajčniki ne proizvajajo več toliko estrogena. Pri ženskah lahko pretiravanje vadbe pripelje do zamrtja menstruacije in zmanjšanja kostne mase.

Za zaključek velja, da je, ne glede na telesno težo, redna vadba (pa čeprav samo četrte ure) najboljši način, da si popravite zdravje. Gre za 273 ur letno, ki si jih boste poplačali s tremi leti življenjskega podaljška.

Sledimo formuli FITT:

Frekvenca (pogostnost) vadbe: redna 5–7-krat tedensko
Intenzivnost vadbe: vadba, da se prepotiš, zmerno zadahaš, a da se še lahko pogovarjaš
Trajanje vadbe: skupaj 35–50 minut (5–10 minut ogrevanja, 25–30 minut za vadbo, 5–10 minut za ohlajevanje)

Tip (vrsta vadbe) – aerobna vadba: priporoča se tek, hoja, kolesarjenje, plavanje, pohodništvo, aerobika, igre z žogo

Telesna dejavnost mora biti varna, prilagojena zmogljivostim, starosti, ciljem in željam posameznika. Pri vadbi upoštevajte načelo postopnosti, izvajajte aktivnosti, primerne vremenskim razmeram, in uporabljajte vadbenim površinam primer-no športno opremo.

Prihodi in odhodi od 1. 10. 2014 do 1. 12. 2014

PRIHODI

1. *Katja CARLI*, dr. med., specializantka ginekologije in porodništva – 1. 10. 2014
2. *asist. dr. Miran JEROMEL*, dr. med., spec. radiologije – 1. 10. 2014
3. *Daniel DODIČ*, dr. med., specializant gastroenterologije – 1. 10. 2014
4. *asist. Sergeja KOZAR*, dr. med., spec. anesteziologije, reanimatologije in perioperativne intenzivne medicine – 10. 11. 2014
5. *Polona FALE*, dr. med., specializantka radiologije – 1. 11. 2014
6. *Darja POGLADIČ*, srednja medicinska sestra, OSAK – 1. 11. 2014
7. *Zala LOGAR*, srednja medicinska sestra, Oddelek za urologijo – 1. 11. 2014
8. *Andreja LENART*, mag. farmacije, centralna lekarna – 1. 11. 2014
9. *Anita HALILIČ*, dipl. m. s., center intenzivne terapije – 17. 11. 2014
10. *Matej KOKALJ*, dr. med., specializant klinične mikrobiologije – 1. 11. 2014
11. *Bernarda VOGEL*, dr. med., pripravnica – 1. 12. 2014
12. *Maja KOKOLJ*, dr. med., pripravnica – 1. 12. 2014

ODHODI

1. *Nina GROBELNIK*, dipl. fiziot., pripravnica, Oddelek za fizioterapijo – 17. 11. 2014
2. *Matjaž ČREP*, dr. med., pripravnik – 30. 11. 2014
3. *Marjana VITKO*, srednja medicinska sestra, Oddelek za urologijo – 30. 11. 2014
4. *Bojana NOVAK*, zdravstvena administratorica, Oddelek za interno medicino – 30. 11. 2014

• IN MEMORIAM •

»Špitalski projektant« Zvonko Gorečan, univ. dipl. inž. arh.

BESEDLO: PRIM. DRAGO PLEŠIVČNIK

V Splošni bolnišnici Slovenj Gradec je zagledal luč sveta, bolnišnica je bila pomembno torišče njegove poklicne ustvarjalnosti, v bolnišnici je za vedno zaprl oči 24. novembra 2014. Počiva na starotrškem pokopališču.

Njegovo rojstvo 19. aprila 1930 je bilo v bolnišnici, vendar ne v porodni sobi, temveč ob pomoči babice v prvem nadstropju upravnega poslopja, kjer je bilo službeno stanovanje njegovega očeta, Antona Gorečana, tedaj upravitelja bolnišnice, in z njim njegove žene Irme, roj. Papež. Tako je postala bolnišnica tudi njegov dom in poznal jo je do zadnjega kotička. V kraju svojega rojstva je veselo preživel mladost, dokler je ni skalila okupacija države in je zasedbena oblast odstavila njegovega očeta z mesta upravitelja in ga izgnala na prisilno delo v bolnišnico v Mariazell, enajstletni Zvone in devetletna sestra Dragica pa sta z materjo ostala v Slovenj Gradcu. V šoli je dobil ime Anton, ker imena Zvonko ni bilo v nemškem koledarju. Iz tega je nastal nadimek Tonč, ki je pozneje veljal za prijatelje. Tik pred koncem vojne je oče iz pregnanstva zbežal in se vrnil v Slovenj Gradec ter po osvoboditvi zopet prevzel prejšnjo dolžnost v bolnišnici in jo opravljal do upokojitve 1954. leta. V tem času je Zvone maturiral na gimnaziji Ravne na Koroškem in se potem vpisal na ljubljansko fakulteto za arhitekturo.

Tonč je bil tudi moj prijeten gimnazijski sošolec, poln vedrine in norčave duhovitosti, ter iskren,

zanesljiv, neprepirljiv in plemenit prijatelj. Žlahtno sva prijateljela do poslednjega dne njegovega življenja.

Kot diplomiranega arhitekta ga je k načrtovanju bolnišničnih objektov privabil domačin, Vlado Sekavčnik, univ. dipl. inž. arh., potem ko so bila leta 1970 zavrženi neustrezni gradbeni projekti za obnovo internega oddelka, ki jih je pripravilo gradbeno podjetje GRADIS iz Dravograda. Nova idejna zasnova obnove, kakor tudi poznejših gradenj v bolnišnici, je bila zaupana inženirju Sekavčniku, ker je bil v tistem času za načrtovanje bolnišnic eden najbolj razgledanih tozadevnih strokovnjakov v Sloveniji. Inženir Gorečan, ki je bil kljub mladosti že izkušen praktik in bogataš konceptualnih sposobnosti, je ponudbo s tihim zadovoljstvom in njemu lastno gorečnostjo sprejel, ker je šlo za rast tiste bolnišnice, s katero je bil usodno povezan.

Inženir Zvonko Gorečan je bil pri svojem delu dosleden, natančen in izredno spreten tehnični risar. Že pri meritvah za tehnično dokumentacijo je meril na milimetre točno. Ta temeljitost je spremljala vse nadaljnje projekte do izvedbenega, katerega uresničevanje je sledil z budnim očesom in bil nepopustljiv do izvajalca, če se ga ni držal. Štefan Stravnik, univ. dipl. inž. gradbeništva, mu je bil pri tem kot pedant nadzornik in krepko pomoč. Zato pozneje niso bile potrebne reklamacije ali popravki. Tako so na njegovi projektantski mizi nastajali arhitekturni načrti za novogradnjo prizidka k internemu oddelku in za laboratorij in v drugi fazi adaptacija

in nadgradnja stare zgradbe. Ob vsej natančnosti in normativnih okvirjih pa ni spregledal potrebe po izboljšanju bivalnega udobja za bolnike in osebje in po njegovih realiziranih načrtih se je dvignila kakovost bivanja za vse. Z razkošnimi dnevnimi prostori, širokimi hodniki, domiselnimi prostori za osebje, prežračevalnimi okni, dvigali in sanitarijami za vsako sobo, četudi je bila v njej le ena bolniška postelja, je dobil interni oddelk prej standard zdravilišča kot bolnišnice.

Inženir Gorečan je vedel, da se hiša od znotraj oblači. Po takratni najnovejši modi je izrisal vso vzdano pohištvo, ki ga je potem izvrstno izdelalo domače mizarstvo podjetje Lavre iz Podgorja, in narisal vse keramične ploščice, da so se potem fuge ujemale v vogalih sten in s fugami na tleh.

Še z večjo vnemo sta se »hišna arhitekta« Sekavčnik-Gorečan lotila projektiranja novega otroškega oddelka. Tu sta razpela krila, ker ni šlo za adaptacijo, temveč za novogradnjo objekta z dovolj prostora po dolgem in počez. Marljivosti sta dodala ljubezen. Oba sta imela otroke, Zvone sina Sava in posinovljenca Bojana. Iz tal je pognala impozantna zgradba z barvito fasado in renesančnim navdihom, prilagojena duši in telesu otrok, lepota med bolnišničnimi objekti in v okolici, in ni ji bilo para med otroškimi oddelki v Sloveniji. Z dvokoridornim sistemom je bila ujeta svetloba in prostor se je razširil ter odpiral razgled. Z mogočnim svetlobnim jaškom v sredini stavbe, zasajenim z rastlinami, ter s prostrano teraso je bila speta z naravo. Velik pokrit prostor pred vhodom je omogočal udoben prenos bolnika iz reševalnega avtomobila v sprejemno ambulanto

tudi v dežju in zimi. V prizemlju pa sta našli bogate prostore še dializa in lekarna. Krasotica se je, žal, morala umakniti novi kvaliteti, racionalnosti in pločevinasti sivini, ki je imperativ sedanjega trenutka. Ostal je le v temeljih trden sredinski stolp, na katerem bodo morda nekoč pristajali helikopterji, ki bodo pripeljali poškodovance ali hude bolnike.

Iz projektivnega biroja Dušana Blagajne – Pro 55 – je prišla vest, da bo na svojem mestu v njegov spomin pri njih ostala projektantska miza, za katero je arhitekt Zvonko Gorečan ustvarjal 55 let. V arhivu pa ostaja obsežna mapa, v kateri hranijo njegove številne načrte adaptacij in novogradenj za najrazličnejše objekte širom po Sloveniji in opreme za velike kuhinje ter laboratorije tja do Rusije. V Slovenj Gradcu pa ni lokala, da ga ni vsaj malo preuredil in česa premaknil ali česa dodal v kaki zasebni hiši ali stanovanju. Zvone je bil neumoren pri delu. Prej bi se do tališča stopila »raišina«, kakor da bi on nehal risati, če je kaj objubil. Poleg mize v biroju je imel takšno tudi v ljubljanskem in slovenjgradskem stanovanju in pogosto je nad njima svetila luč pozno v noč.

Tonču je bila v veliko oporo njegova žena Inča, roj. Inka Kladnik. Ko je leta 2007 odšla v naročje zemlje, je vedno pogosteje dajal vtis izgubljenega in jo je zelo pogrešal.

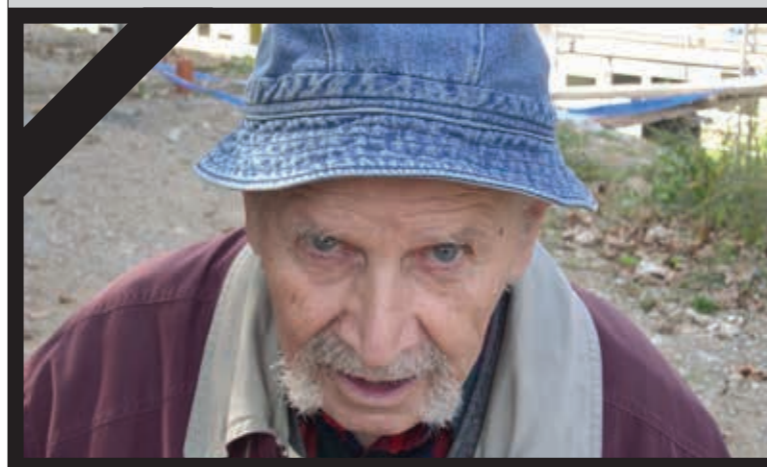
Zvone je bil ustvarjalen do zadnjega in izjemno skromen človek.

Zato: »Spoštovani gospod Zvonko Gorečan, univ. dipl. inž. arh., dragi Tonč, hvala za vse.«

• IN MEMORIAM •

V zahvalo in slovo - arhitekt Zvonko Gorečan

BESEDLO: SUZANA DOLAR

Na zadnji sivi novembrski ponedeljek se je poslovil tiho, mirno in nepričakovano. Majhen možič z bradico, živih oči in bistrih misli, vedno nagajivo hudomušen in hitrega koraka, ki se je zadnjih dveh letih vidno upočasnil. Nekaj

dni predtem sem ga obiskala v bolniški sobi na internem oddelku. Njegove oči so bile žalostne, bil je vidno utrujen in hudomušnost je izginila iz pogovora. »Vse lepo sem že doživel in nimam več česa pričakovati,« mi je rekel, ko sem

ga poskušala malo razvedriti. Rojen v upravni stavbi bolnišnice je bil v bolnišnici kot doma. Rasel je z bolnišnico in zanjo desetletja dolgo risal načrte novih objektov, prenov, preureditev in dograditev. Kar nekaj njegovih predlogov še čaka na mojih policah, da jih uresničimo. Njegovi načrti, narisani s prosto roko, so bili obdelani do potankosti in so se z lahkoto kosali z računalniškimi risbami. Uvedba računalnikov ga ni zmedla, pa vendar si ni pustil vzeti svoje risalne mize, svinčnika in papirja v biroju v Ljubljani, kamor je še vedno redno odhajal po pozni upokojitvi. Poznal je vsak košček naše bolnišnice, ni objekta, kjer ne bi bile vidne sledi njegovega dela. Moje poznavanje bolnišnice dolgujem prav njemu. Brez skupnega pregledovanja načrtov, prostorov in spremljanja izvedbenih del bi ne bila to, kar sem.

Že od mojih prvih dni službovanja v bolnišnici (pred več kot 25 leti) sva se dobro ujela. Vedno sem ga bila vesela, ko je prihajal v bolnišnico z novo nalogo – ko sva predelala službene stvari, sem uživala v sproščenem klepetu in preko njegovih zgodb spoznavala mesto

Slovenj Gradec – ljudi, dogajanje, gradnjo bolnišnice ... Klepet z njim je bil vedno veder in sproščujoč.

Najina vedno ljuba skupna tema je bila smučarija. Oba navdušena in zagreta smučarja sva se lahko vedno pogovarjala o smučarskih progah na Kopah in tudi v Dolomitih, o njegovih tekmovanjih, turnih smukah z Uršlje. Zadnjih nekaj zim, ko je vedno redkeje prihajal v svoj Slovenj Gradec, je govoril, da ga v stanovanju čakajo pancerni in smučiči in da bo še šel na Kope, ko mu bodo noge manj otekale, pa vendar je usoda hotela drugače ...

Dragi arhitekt Gorečan, hvala vam ... za vse. Za predano znanje, za gorečnost do dela, za vse zgodbe in sproščene klepete. Kot se je z vašimi besedami od vas poslovil vaš prijatelj, »odložil je svinčnik in odšel na večna smučišča«, upam, da ste res tam in da se imate lepo. Tudi jaz si nekoč želim biti tam in takrat se gotovo srečava na belih strminah. »A se rumemo!«

Duhovniki na obisku

BESEDILO: HELENA SLEMENIK

V mesecu decembru so se v Splošni bolnišnici Slovenj Gradec na delovnem obisku pri direktorju Janezu Lavretu zadržali duhovniki iz bližnjih župnij: Dolič, Šentilj, Šmartno pri Slovenj Gradcu, Podgorje pri Slovenj Gradcu, Slovenj Gradec in Pameče.

Oboji so poudarili dobro medsebojno sodelovanje, za kar si bodo prizadevali še naprej. Duhovniki so se direktorju bolnišnice zahvalili za vso podporo pri opravljanju njihovega dela in posebej poudarili prijaznost zdravstvenega osebja, s katerim se srečujejo na oddelkih bolnišnice. Izpostavljeno je bilo tudi vprašanje umestitve bolniške kapele v slovenjgraški in drugih bolnišnicah in zopet izraženo zadovoljstvo, da je kapela dobro obiskana in lahko dostopna. Z vodstvom bolnišnice so si duhovniki ogledali še sobo za slovesa, obenem pa pohvalili direktorjev trud za vzpostavitev negovalnega oddelka in paliativne oskrbe v naši bolnišnici.

Svečana podelitev certifikata Družini prijazna organizacija

BESEDILO: MONIKA HORVATIČ

Foto: Janez Platiše

Z veseljem vam sporočamo, da se je 10. 12. 2014 Splošna bolnišnica Slovenj Gradec kot prejemnica osnovnega certifikata Družini prijazna organizacija udeležila slavnostne podelitve, ki je potekala v Cankarjevem domu.

Operacijo je delno financirala Evropska unija, in sicer iz Evropskega socialnega sklada. Projekt se je izvajal v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje

2007–2013, 4. razvojne prioritete *Enakost možnosti in spodbujanje socialne vključenosti* in prednostne usmeritve 4.1. *Enake možnosti na trgu dela in krepitev socialne vključenosti*.

Inštitut Ekvilib je v sodelovanju s predstavnicami Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti podelil osnovne certifikate 18 novim podjetjem, ki so se v letu 2014 pridružila ostalim nosilcem

certifikata Družini prijazna organizacija in v tem času že izvedla izbrane ukrepe.

V Planu implementacije si je naša bolnišnica zadala naslednjih 13 ukrepov:

1. Otroški časovni bonus
2. Načrtovanje letnega dopusta
3. Fleksibilni dnevni odmori
4. Tim za usklajevanje poklicnega in družinskega življenja

5. Komuniciranje z zaposlenimi
6. Komuniciranje z zunanjo javnostjo
7. Raziskave med zaposlenimi o usklajevanju dela in družine
8. Posredovanje informacij odsotnim sodelavcem
9. Izobraževanje vodij na področju usklajevanja dela in družine
10. Načrtovanje in izvedba programov nadaljnega izobraževanja je v glavnem med rednim delovnim časom
11. Psihološko svetovanje in pomoč
12. Pomoč pri reševanju stanovanjskega problema
13. Humanitarno delovanje

V prihajajočem letu si bo Splošna bolnišnica Slovenj Gradec, kot delodajalka, prizadevala čim učinkoviteje uvajati in izvajati zgoraj navedene ukrepe z namenom načrtnega spodbujanja k družini prijaznim praksam, ki zaposlenim omogočajo lažje usklajevanje poklicnih in družinskih obveznosti. Uvajanje družini prijazne prakse temelji na prizadevanju za dobro vseh zaposlenih in na iskanju poti, ki bo vodila k večji osebni odgovornosti in zadovoljstvu na delovnem mestu.

»Ohranjamo to, kar ste vi začeli«

BESEDILO: HELENA SLEMENIK

Direktor Janez Lavre se je minuli četrtek srečal z upokojenimi predstojniki naše bolnišnice. Ob spremstvu predsednika sveta zavoda, Nika R. Kolarja, in nadzornika, Vlada Hrnčiča, ter strokovnega direktorja, Mariusza Kosija, so si bivši predstojniki z veseljem ogledali potek in novogradnjo bolnišnice. Direktor je poudaril, da imamo vsi težave s časom in da je vesel, da je zaposlenim v bolnišnici gradnja uspelo pripeljati tako daleč, kot je. »Poceni ni vedno dobro in nismo tako bogati, da bi poceni kupovali,« je Lavre odgovoril na vprašanja predstojnikov glede vrednosti opreme, ki je predvidena za nabavo. »Zaradi skrbnega nadzora Vlada Hrnčiča vse poteka v okvi-

ru finančnega načrta,« je še dodal Lavre.

Ob koncu obiska je svoja občutja strnil prim. Plešivčnik, ki je dejal, da je prijetno presenečen in zadovoljen. »Vodstvu bolnišnice čestitam!«

Tečaj temeljnih postopkov oživljanja in avtomatska zunanja defibrilacija

BESEDILO: N. ZADRAVEC IN S. ZUPANČIČ

Slika 1: Veriga preživetja in njeni členi (vir: European Resuscitation Council, www.erc.edu, 2014/028)

V Sloveniji zaradi nenadne smrti vsak dan umre 5 do 6 ljudi. Podatki kažejo, da so v kar 90 % prisotni očitvidci. Za preživetje brez trajnih posledic je bistveno trajanje srčnega zastoja. Vsaka zamujena minuta brez temeljnih postopkov oživljanja zmanjša verjetnost preživetja za 10 %. Zgodnja defibrilacija (v okviru 3–5 min. po srčnem zastoj) poveča delež preživelih za 50–75 %. V bolnišnici lahko zelo pogosto, po nekaterih podatkih kar v 80 % primerov, opazimo hudo poslabšanje splošnega stanja že nekaj ur pred srčnim zastojem in samo s pravočasnim prepoznavanjem in ukrepanjem lahko preprečimo številne zaplete oz. celo smrt bolnika.

Temeljni postopki oživljanja (TPO) so ukrepi za vzdrževanje proste dihalne poti, podporo dihanju in krvnemu obtoku. TPO izvajamo pri osebi, ki je nezavestna, ne diha oz. ne diha normalno (agonalni vdih).

Reanimacija v bolnišnici predstavlja dokaj redek dogodek, ki pa zahteva takojšnje natančne postopke, ki potekajo po priporočenih algoritmihih. Postopke, ki zajemajo prepoznavo, ukrepanje ob srčnem zastoj in oskrbo po oživljanju, imenujemo veriga preživetja (slika 1), katere trdnost je odvisna od trdnosti najšibkejšega člena.

Poznavanje TPO je znanje, ki bi ga

moral imeti vsak posameznik, še posebej pa je to znanje pomembno za zdravstvene delavce, ki so v stiku z bolnikom, zato bomo v mesecu januarju 2015 pričeli s TPO za zaposlene v Splošni bolnišnici Slovenj Gradec. Zaradi prostorske razporeditve in narave dela na posameznih oddelkih smo si tudi izvajanje tečajev TPO zamislili z oblikovanjem treh glavnih ekip. Ekipe, ki bodo vodile oz. prevzele vodenje in organizacijo tečajev, so ekipa Oddelka za interno medicino, ekipa Oddelka za anesteziologijo in intenzivno terapijo operativnih strok in ekipa Oddelka za pediatrijo. Učitelji oz. inštruktorji na tečajih TPO bodo zdravstveni delavci z opravljenimi tečajmi iz reanimacije oz. z ustreznim znanjem s področja oživljanja. Ker bo potrebno kar nekaj dodatnega dela in predvsem veliko volje in pozitivne energije s strani ekipe inštruktorjev, je primerno, da se jim že vnaprej zahvalimo za sodelovanje pri organizaciji in izvedbi tečajev. Med samim izvajanjem tečajev bomo iskali nove kandidate, ki bi se lahko po dodatnem izpopolnjevanju pridružili ekipi.

Pripravili smo tudi literaturo, namenjeno tečajnikom, ki bo predvidoma izšla v mesecu januarju in jo bodo vsi zaposleni prejeli pred pričetkom izvajanja tečajev. Prispevek bo vključeval prepoznavo srčnega zastoja in ukrepanje, temeljne postopke

oživljanja z uporabo avtomatskega zunanjega defibrilatorja (AZD), posebnosti pri oživljanju (nosečnica, utopljenec, otrok, novorojenček), prepoznavo kritično bolnega bolnika, položaj nezavestnega (stabilni bočni položaj) in zaporo dihalne poti s tujkom.

Tečajji bodo predvidoma trajali 4 ure z vnaprej določenimi termini in imeni kandidatov (šest do deset tečajnikov na tečaj) za določen termin, saj pričakujemo, da se bodo tečajniki ustrezno pripravili s pomočjo preje-te literature. Tečajji se bodo pričeli s teoretičnim delom in nadaljevali s praktičnimi preigravanji raznih scenarijev in vlog ob lutkah, namenjenih reanimaciji, z vključevanjem protokolov aktivacije reanimacijske ekipe.

Tečajji bodo sprva obvezni za vse zdravstvene delavce v bolnišnici, ki delajo v stiku z bolniki, v prihodnosti pa tudi za vse zaposlene v Splošni bolnišnici Slovenj Gradec.

Ob koncu tečaja bo sledilo praktično preverjanje naučenega – prepoznavanje srčnega zastoja, aktivacija reanimacijske ekipe, izvajanje TPO z AZD. Znanje se bo z namenom zagotavljanja čim večje objektivnosti preverjalo po vnaprej napisanem protokolu.

Dolgoročen ambiciozen cilj tečajev TPO je izobraziti delavce Splošne

1. Zgodnja prepoznavna in klic: da preprečimo srčni zastoj.
2. Zgodnji TPO: da pridobimo čas.
3. Zgodnja defibrilacija: da poženemo srce.
4. Zgodnja poreanimacijska oskrba: da izboljšamo kvaliteto življenja.

bolnišnice Slovenj Gradec v prepoznavanju srčnega zastoja, algoritmihih ukrepanja in temeljnih postopkih oživljanja, da bo doseženo priporočilo Evropskega sveta za reanimacijo – **defibrilacija znotraj bolnišnice naj bo izvedena znotraj treh minut.**

Namen tečajev TPO kot tudi preverjanja znanja na tečaju je pridobitev pozitivne izkušnje s ciljem pridobivanja novih znanj oz. obnavljanja starih, da bomo znali suvereno in samozavestno nastopiti v najbolj kritičnih trenutkih tako v bolnišnici kot tudi izven nje.

Literatura:

1. Vlahovič, D. et al. Smernice za oživljanje 2010 Evropskega sveta za reanimacijo. Ljubljana: Slovenski svet za reanimacijo, Slovensko združenje za urgentno medicino, 2010.
  2. Milanovič, S. TPO, 2. izdaja. Celje: Splošna bolnišnica, 2007.
  3. Ploj, T. Temeljni postopki oživljanja z uporabo avtomatskega defibrilatorja. Ljubljana: Iatro, 2006.
  4. Gradšek, P., Vlahovič, D. Temeljni postopki oživljanja in avtomatska zunanja defibrilacija. <http://www.szum.si/>
  6. <https://www.erc.edu/>
- OPOMBE:** Smernice so namenjene internemu izobraževanju zaposlenih v Splošni bolnišnici Slovenj Gradec. Slikovni material je objavljen z dovoljenjem Slovenskega združenja za urgentno medicino in European Resuscitation Council – www.erc.edu – 2014/028). Noben del tega prispevka se ne sme reproducirati, prenašati ali shranjevati v kakršnikoli obliki.

60 let transfuzijske dejavnosti v Splošni bolnišnici Slovenj Gradec

BESEDILO: LIDIJA BOHNEC-STRMČNIK, DR. MED., SPEC. TRANSF. MED., VODJA CTD SLOVENJ GRADEC

Letošnjega 5. decembra smo imeli v Centru za transfuzijsko dejavnost Slovenj Gradec čast pozdraviti naše predhodnike, bivše sodelavke, vodstvo bolnišnice in Zavoda RS za transfuzijsko medicino in se zahvaliti vsem, ki so konec leta 1954 postavili temelje transfuzijski dejavnosti v bolnišnici Slovenj Gradec, jo izvajali in razvijali z veliko delovne vneme in požrtvovalnosti. Danes si težko predstavljamo, kako jim je uspelo, zato pogledimo nekaj zgodovinskih mejnikov in dogodkov.

Novembra 1954 je bil ustanovljen kabinet za transfuzijo pri kirurškem oddelku, ki se je kasneje preimenoval v postajo in 1. 1. 1957 pričel z delovanjem pod vodstvom prim. dr. Staneta Zupančiča, specialista

interne medicine. Na postaji so bili zaposleni dve medicinski sestri in strežnik. Tistega leta so sprejeli 216 domačih klicanih krvodajalcev in odvzeli 476 enot krvi v posebne steklenice po 290 in 350 ml. V letu 1954 je bilo opravljenih 30 transfuzij, leta 1955 pa že 70. Kri so tedaj naročali iz ZTK Ljubljana, Maribora in Celja, na postaji pa so opravljali le predtransfuzijske preiskave, kot npr. določitev ABO, RhD faktorja, in navzkrižne preizkuse od 1956 dalje.

Leta 1962 se je postaja preimenovala v Oddelek za transfuzijo krvi, junija 1964 pa je pridobila nove, sicer kletne, a sončne in svetle prostore na prehodu kirurško-ginekološkega bloka. Število krvodajalcev je narasčalo in leta 1974 presegllo številko

3100 ter zadoščalo potrebam bolnišnice. Z odhodom dr. Zupančiča je specializacijo iz transfuzijske medicine nastopila dr. Ana Budna, ki je kot prva specialistka na našem področju prevzela vodenje oddelka v letu 1979 in ga vodila do leta 1990. V letih od 1990 do 2004 pa je oddelek vodila dr. Vesna Hrašovec, specialistka transfuziologinja. V prvi delovni ekipi sta bili sestri Majda Hrastnik-Lavre in Štefka Založnik, strežnica Jožica Pasarič, od leta 1970 sestra Katarina Stani, strežnica Slavica Uranc, v letu 1990 sta se pridružili sestri Jožica Vinšek in Silva Flajs, leta 1994 pa Tjaša Senica.

Zdravljenje s krvjo je postajalo iz leta v leto zahtevnejše in obsežnejše. Razvoju stroke je sledila tudi

naša transfuzija. Vsem transfuzijskim ustanovam so skupni nekateri mejniki, in sicer odvzem v posebne vrečke, obvezna testiranja vseh odvzetih enot krvi, vpeljava nacionalnega informacijskega sistema, naj pa omenim, da smo v Slovenj Gradcu leta 1989 popolnoma prešli na odvzem v vrečke in s tem uvedli komponentno terapijo, čez dve leti smo uvedli komponento koncentrirani eritrociti z odstranjenimi levkociti, leta 1992 je bila na pobudo dr. Hrašovec ustanovljena ambulanta za antikoagulantno terapijo, ki je delovala kar 12 let, naslednje leto smo pričeli s programom avtolgne transfuzije in terapevtskih odvzemov, leta 1996 smo uvedli obposteljni test pred transfuzijo na vseh oddelkih bolnišnice in tako dodatno doprinesli k varni transfuziji, leta 1998 ustanovili bolnišnični transfuzijski odbor, da bi zagotovili tesnejše sodelovanje kolegov – klinikov – pri usmerjeni in racionalni rabi krvi in krvnih komponent, leta 1995 delno pričeli in nato leta 2000 popolnoma prešli na gelsko metodo predtransfuzijskega testiranja in širili nabor preiskav. V letu 2002 smo uvedli sistem hemovigilance, učinkovitega sistema prepoznavanja, sporočanja in analize neželenih reakcij in neželenih dogodkov, kar je dodatna pot k varni transfuziji. Naslednje leto smo se preselili v nove prostore v kleti internega oddelka, kar je bila pridobitev tako za krvodajalce kot zaposlene.

Transfuzijska medicina je kot relativno mlada veda medicinske znanosti doživela skokovit razvoj, še zlasti po letu 1980 in 1990 na področju najnovejših testov za serološko določanje virusnih označevalcev, na področju serološkega tipiziranja krvi, novih načinov predelave in s tem priprave in uporabe specifičnih krvnih komponent. Vpeljan je bil tudi celovit sistem kakovosti in rutinska uporaba testov, ki temeljijo na določanju DNK.

1. 3. 2009 smo postali del Zavoda RS za transfuzijsko medicino in v novembru istega leta pridobili cer-

Poklon ljudem, ki pomagajo ljudem

BESEDILO: PETER REPAS, DIPL. ZN.

Vsakdo od nas se je že kdaj znašel v stiski in je potreboval pomoč – marsikdo samo toplo besedo ali objem, drugi imamo materialno stisko ali pa potrebujemo osnovne življenjske potrebščine.

Prositi za pomoč ni znak šibkosti, temveč prej izraz poguma in zrelosti. Prepričan sem, da si lahko na mnoge načine pomagamo med seboj – pomagamo zato, ker si to želimo in ker se bomo tako tudi sami počutili koristne in se ob tem zavedali, da smo storili dobro delo.

V družinam prijaznem ukrepu *Humanitarna dejavnost* ponovno pozivam vse zaposlene v Splošni bolnišnici Slovenj Gradec, da se lahko v stiski obrnejo name bodisi za: oblačila, hrano, pohištvo, šolske potrebščine, športno opremo ali rekvizite, igrače za otroke ... Povpraševanje ali ponudbo mi lahko pošljete na pomagajmo.si@sb-sg.si.

Našim predhodnikom, bivšim sodelavcem in sodelavkam še enkrat iskrena hvala za njihovo delo in prehojeno pot, na katero se lahko s ponosom ozremo.

Zahvaljujem pa se tudi mojim sedanjim sodelavkam Centra za transfuzijsko dejavnost za dobro delo in sodelovanje, saj naš razvoj in delo nista delo posameznika in ne posameznikov, temveč celotnega kolektiva v vseh letih našega sodelovanja.

val vsem zaposlenim, kakor tudi vse tisto, kar lahko ponudite ali česar ne potrebujete več. Namen tega, družini prijaznega ukrepa je najti najboljšo možno rešitev. Veselil se bom vsakič, ko nam bo s skupnimi močmi uspelo nekomu pomagati.

Zavedam se, da mnogi izmed vas nimate dostopa do elektronske pošte, zato vas pozivam, prosim in nagovarjam, da me poiščete na Oddelku za splošno in abdominalno kirurgijo oz. me pokucate za rokav kar na hodniku.

Smo velika bolnišnica z velikim številom zaposlenih in verjamem, da ima vsak izmed nas veliko srce. Zato verjamem, da naši zaposleni, ki so se znašli v stiski, ne bodo ostali sami.

»Včasih je za uresničitev naših ali otroških sanj potrebno zelo malo – skupaj bomo zelo močni in uspešni pri doseganju tistih ciljev, ki jih posamezniku ali družini kot celoti ne bi uspelo uresničiti.«

POMAGAJMO SI!
Če lahko s čimerkoli pomagali tudi vi, se obrnite na pomagajmo.si@sb-sg.si.

ZAHVALA NAŠE KOLEGICE, KI SMO JI Z NAŠO AKCIJO ŽE POMAGALI DO SMUČARSKE OPREME ZA OTROKA

»Hvala za vaš trud. Danes smo prejeli stvari, ki smo si jih želeli. Smo srečni in veseli, da ste nam pomagali. Upam, da bo med zaposlenimi še bolj zaživel humanitarna dejavnost. Še enkrat hvala vsem, ki ste pri tej pomoči sodelovali in pomagali.«

Obisk skavtov v Splošni bolnišnici Slovenj Gradec

BESEDILO: MARTINA RAZDEVŠEK

V predprazničnih dneh so nas obiskali skavti. Prinesli so Luč miru iz Betlehema, ki jo letos spremlja geslo: Za Tvoj dar mi je ____ mar. Namen akcije je pokazati, da nam je RES mar. Mladi skavti, ki so obiskali bolnišni-

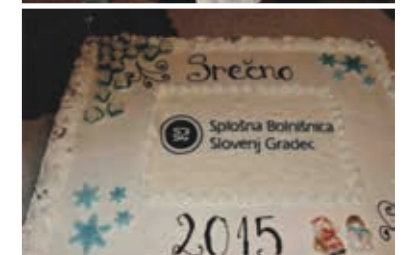
co, so tudi spoznali, da je bolnica kraj dobrih ljudi, kjer vsak zaposleni prispeva svoj delež v skrbni za dobro počutje pacientov. Obiska so se razveselili tudi bolniki, ki se v teh prazničnih dneh zdravijo v naši ustanovi.

Novoletna zabava zaposlenih SBSG

BESEDILO: MARTINA RAZDEVŠEK

V petek, 12. decembra 2014, smo se zaposleni Splošne bolnišnice Slovenj Gradec srečali na tradicionalni novoletni zabavi. Tudi letos je sodelavka Anica skrbno organizirala vse potrebno, da je zabava na letališču potekala v prijetnem prazničnem vzdušju. Ob dobri hrani, pijači ter prijetni glasbi smo obujali spomine na dogodke v letu 2014 in se ob polnoči posladkali s slastno torto, ki so jo pripravili sodelavci Enote za preiskrbo s prehrano. Že sedaj vabljeni vsi zaposleni na novoletno zabavo prihodnje leto v še večjem številu!

*Tudi v novem letu naj bo vaš korak odmeven,
vaša beseda pogumna,
vaše življenje iskrivo
in polno toplih trenutkov.*

*Vesel božič in srečno novo leto
želimo vsem sodelavkam in sodelavcem
iz uredništva Novega Špitala.*

Razstava Natalije Plesnik - Nataše

BESEDILO: JANKO ČERU

Veseli in ponosni smo, da se danes v galeriji naše, vaše, dolgo let tudi njene bolnišnice predstavlja s svojimi umetniškimi stvaritvami Natalija Plesnik - Nataša.

Z Natašo se poznavajo že več kot štirideset let. Kuhinja, v kateri sva delala, je bila vsa leta zbirališče koroških slikarjev, novinarjev, vseh vrst boemov.

To so bili lepi koroški, slovenski časi. Vsa ta srečanja z umetniki v »Vijolici«, sobici vijoličaste barve pod kuhinjo, so pustila sledove in tudi še marsikaj drugega, saj so skoraj vsi sodelavci pričeli zbirati umetnine. Že v osnovnošolskih letih je dobro slikala.

Pri pripravi hladnih bifejev, kjer se kuharji lahko najbolj dokažejo, izkažejo, je pokazala velik estetski občutek in smisel za kompozicijo, barvitost in dekoracijo. Njene gastronomske stvaritve so navduševale vse.

V osemdesetih letih je prijatelja Tisnikarja obiskal predsednik države. Za prigrizek pri Tisnikarjevih je pripravila tatarski biftek v obliki Tisnikarjeve vrane. Vsi gostje so se hoteli z njim fotografirati.

Vse to je iz kali rodilo sadove. Saj nikoli ni prepozno.

V zrelejšem obdobju se je lotila slikanja in se udeležila kar nekaj slikarskih delavnic in tečajev, da bi se za izpovedovanje naučila slikarskega, obrtniškega znanja.

Kot vidimo na izbranih umetninah, predvsem rožah, obvladuje črto, barvo, kompozicijo in perspektivo.

Njena umetniška žilica, osebna nota, je na njeni prvi samostojni razstavi, kot vidimo na njenih delih, če rečem v prispodobni, skoraj eksplodirala.

S svojimi umetninami pušča sledove sodobnikom in zanamcem.

Nataša – nastavila si nam ogledala in dala misliti. In prav je tako. Nadaljuj, rasti, ustvarjaj!

Zora Dolinšek: Moje notranje podobe

BESEDILO: JANKO ČERU

Gmajna pri Slovenj Gradcu je zanimiv kraj lepega poimenovanja, kjer živi in ustvarja lepo število slikarjev. Zora Dolinšek je zadnje presenetljivo odkritje.

Upokojena defektologinja je želela ustvarjalno izpopolniti prosti čas. S pomočjo programa *Raziskovanja la-*

stnega likovnega izraza se je lotila likovnega ustvarjanja – izražanja. Bela platna so postala živobarvno pisane umetnine. Drugačne od drugih. Prepoznavne. Vse ploskve so obrobline s črtami in zaradi tega so preprosto zanimivo vznemirjujoče, spodbujajoče, razmišljajoče. So originalne.

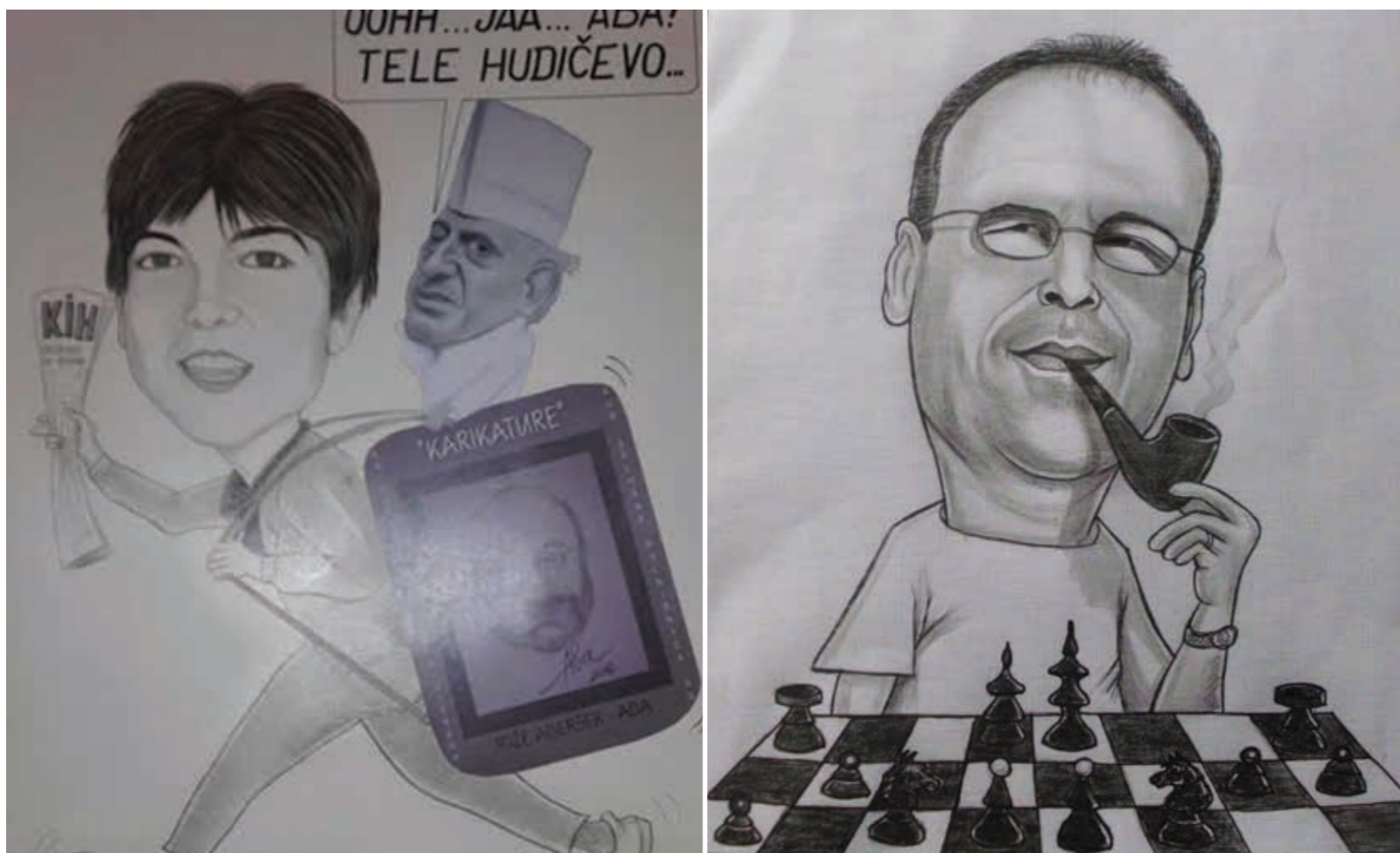
Največji »krivec«, da je Zora postala likovna umetnica na ogled javnosti, je slovenjgraški umetnik, slikar Bojan Linasi. Otvoritev je popestril Oktet Lesna. O umetnici je razmišljala Špela Kovačič. Vse skupaj pa je povezovala znana koroška voditeljica Darja Vrhovnik.

Novo odkritje slovenjgraškega slikarstva Zora Dolinšek je s svojimi deli poskrbela, da se slovenjgraška likovna scena na novo vedno bolj jasni. Z modrim nebom nad Gmajno.

Njena dela so v naši galeriji na ogled do sredine januarja.

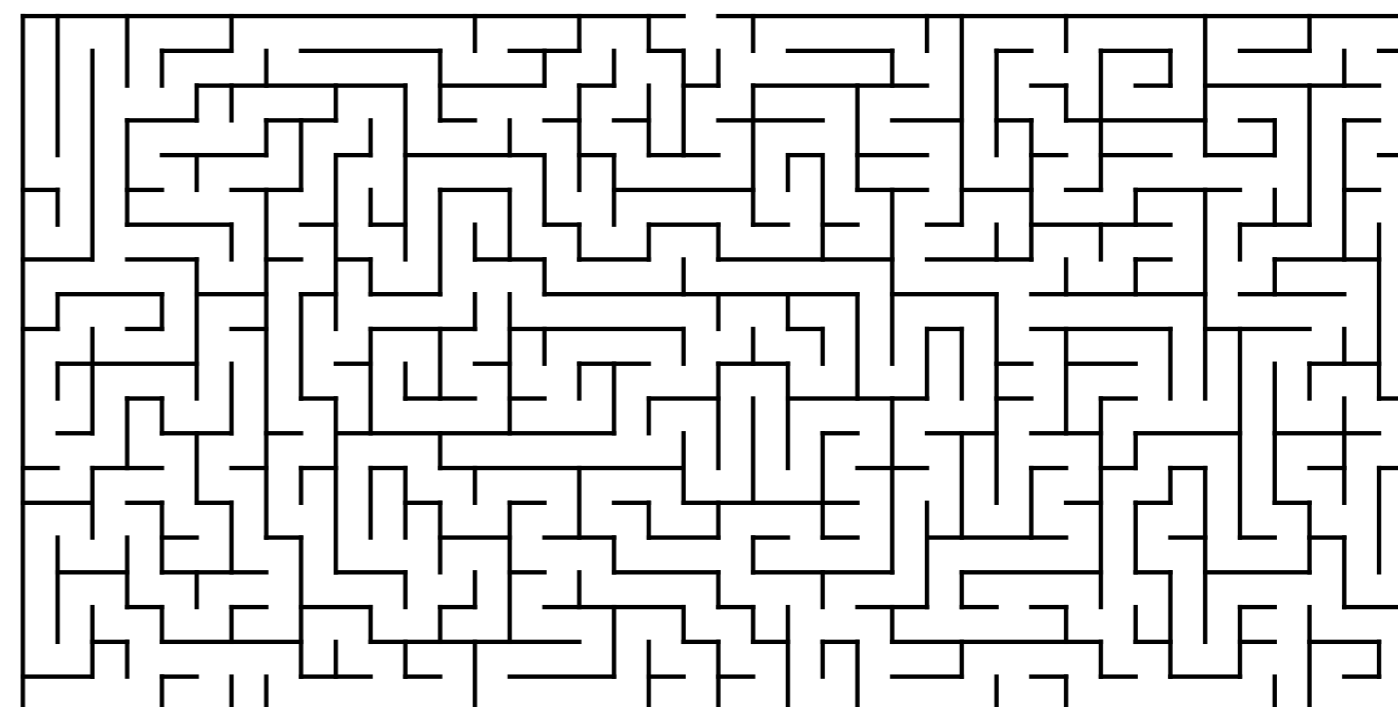
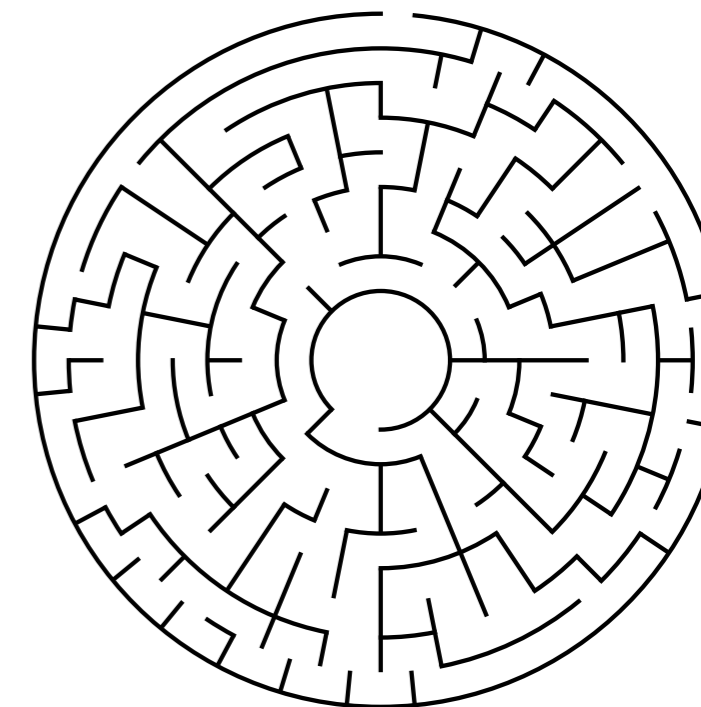
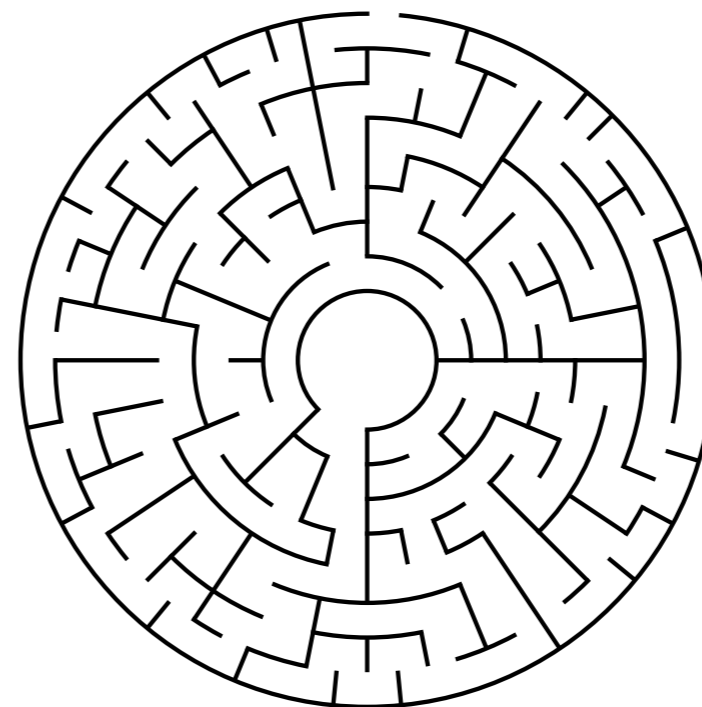
Karikature Aba

6	2			1		5			
		1			3				4
		4		9	7	2			6
					9				
9		6				3			2
				6					
8		3	4	2		7			
1			9			8			
		5		7			3		9

4	3		5		6				
8	5								2
					8				5
			2	3	8	9			7
	9				7				4
	1		6	5	4	8			
2			7						
3								1	7
			4		2			6	8

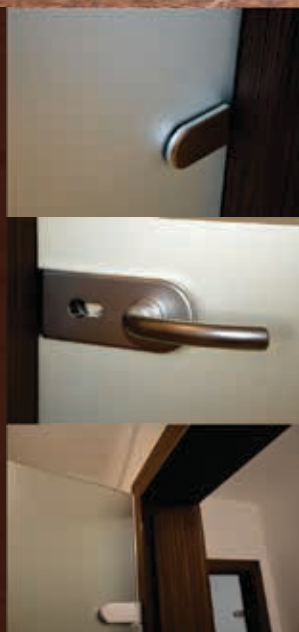
	8			1	3	6			2
	3				6	4			9
		7		4		3	5		
		9							
3									7
							8		
	2	4		8		5			
6		1	4						2
8		3	2	5					6

Notranja vrata in podboji

Po naročilu izdelujemo notranja lesena vrata in podboje. Objemni podboj ob montaži prilagodimo debelini stene. Naš prodajni program obsega celoten spekter furniranih notranjih vrat, od klasičnih modelov gladkih vrat, z različnimi letvicami, odprtini ali vstavki pa do vse do modernih modelov z oljenimi površinami, steklenih vrat in vrat s posebno 3D leseno površino.

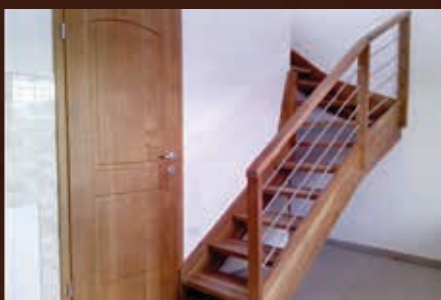
Mizarstvo Rustil Dizajn
v centru Slovenj Gradca
(obiščite nas v bivši delavnici
mizarstva Jeromel)

Nudimo izmero na domu,
svetovanje in montažo.

Nadstreški

Izdelujemo vse vrste nadstreškov. Nadstreške vam izdelamo za avtomobil, teraso, balkone idr. Zaradi individualnega pristopa se lahko popolnoma prilagodimo obstoječi arhitekturi in vašim željam.

Notranje stopnice in ograje

Stopnice in ograje stopnišč izdelujemo iz vseh vrst lesa, individualno prilagojene vašemu prostoru in željam. Izdelujemo

- samonosilne stopnice
- etažne stopnice
- obloge betonskih stopnic z lesom
- lesene ograje v kombinaciji s kovino

Dekoratívni 3D paneli

Novost v Sloveniji! Izdelujemo dekorativne 3D lesene panele, s katerimi dodate svojemu domu luksuzni izgled. Uporabni so tako za preobleko stene, kamina, kot tudi vratnih kril. 3D leseni paneli so izdelani iz naravnega lesa bukve, breze, hrasta, smreke, mahagonija idr.

051 686 510 | info@rustil.com | www.rustil.com

RUSTIL DIZAJN Urška Areh, s.p., Pohorska cesta 1, 2380 Slovenj Gradec

KOLOFON

Odgovorna urednica: Helena Slemenik / Lektoriranje: Urša Stani

Oblikovanje: Revolver d.o.o. / Tisk: Zip Center d.o.o. / Naklada: 1000 izvodov / Fotografije: Arhiv Splošne bolnišnice Slovenj Gradec, Foto Anka

Izdajatelj in naslov uredništva: Splošna bolnišnica Slovenj Gradec, Gosposvetska ulica 1, 2380 Slovenj Gradec, T : 02 88 234 19

Trženje: Helena Slemenik